Akbaba

Aşçıbaşı — Affedersiniz emme beyefendicuğum, şu bizim maaşı da bir âyarlayıverseniz!..

ALBAYRAK

Unları ve Baharatı

**(Eski Çay Müessesesi
Kuruluşu 1914)**

Yüzde yüz saf ve nefiştir. Çeşitler: Pirinç, Bezelye, Mercimek, Buğday (Nelson tip) unları, Buğday, Mısır, Patates, Nişastaları, İrmik, Karabiber, Tarçın, Yenibahar, Kimyon; Salep, Vanilya, Ihlamur, Kakao, Kola, Karbonat v.s. Bakkallarınızdan isteyiniz.

Telefon : 20947

"…. evet, SIEMENS sihirli bir radyodur" diyor ….

Perihan Sözeri

Perihan Sözerinin İstanbul radyosunda verdiği konserleri, çalınan plâklarını bir SIEMENS de dinleyiniz. Siemens, Perihan'ın tatlı sesini en net ve tabiî şekilde aksettiren radyodur!

SIEMENS
Alman Radyoları

NOT: Radyonuzu alırken sanatkârın hediyesi olan imzalı, lüks fotoğrafı mağazadan isteyiniz. Bu tevziat bütün memlekete şâmildir!

Türkeli Ltd. Şti. Bankalar Caddesi Telefon : 44624

MÜKEMMEL BİR DİŞ MACUNUNUN 5 ŞARTI

1 - En saf iptidai maddelerden yapılması,
2 - Ağızda güzel bir tat ve koku bırakması,
3 - Dişlerin minesini temizleyip inci gibi parlatması.
4 - Diş etlerini tahriş etmemesi.
5 - Ağızdaki zararlı mikropları yok etmesi.

Bütün bu şartları *Miçam*'LI

RADYOLİN

de bulabilirsiniz.

No:17

AKBABA

Sayısı 35 Kuruş

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Refik Uzman

Basıldığı yer: ŞAKA Matbaası
İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI :

Türkiye için, yıllığı (52 sayı hesabiyle) 18 lira, altı aylığı 9 lira, üç aylığı 450 kuruştur.

Yabancı memleketlere, yıllığı 30 lira, altı aylığı 15 lira, üç aylığı 750 kuruştur.

Gönderilen yazılar, resimler, basılsın, basılmasın, iade olunmaz.

ADRES : Nuruosmaniye Caddesi, numara 57, İstanbul.

Bekleyiniz!

AKBABA YAYINEVİ

Size en güzel, en değerli eserleri verecektir.

ALIN YAZISINDAN KAÇINILMAZ

SİGORTA
ZAYİATI TELÂFİ EDER

10 Nisan 1952

Nisan 10

AKBABA

Sayı: 4

Sahipleri: YUSUF ZİYA ORTAÇ — ORHAN SEYFİ ORHON

HER HAFTA

Muamma!

Halk Partisi kibar düşkünü. Muhalefetteki acemiliği bu! Yoksa çok değerli adamlar var. Kasım Gülek, Cemil Sait Barlas, Reşat Şemsettin Sirer, Vedat Dicleli, İsmail Rüştü Aksal... Değersiz insanlar mıdır? Bilgili, liyakatli meziyetli birinci sınıf gençler... Gençler, ama gel gelelim, parti iktidardan düşünce üstüne bir kibar düşkünü halidir geldi. Sinir sistemi bozuldu. Alıngan, hırçın, tahammülsüz, öfkeli oldu. Birdenbire parlıyor, sinirleniyor, ölçüyü kaçırıyor! Ey, ayıplamamalı, otuz yıllık alışkanlık bu!

«Gördüğünden kimseler yâd olmasın!»

Şimdiye kadar, saygıya, alkışa, emre alışmış, bir dediği iki olmamış. Şimdi, kendisine iktidarın duruğundan bakanları görünce köpürüyor. Ölçüyü kaçırıyor: «Hava bulutlanıyor gibi!» diyecekken: «Zifiri karanlık!» deyiveriyor. Doğrusu, zifiri karanlık da değil! Evet, değil, o da biliyor, değil! Fakat sinirlilik hali! Öfke insana her şeyi söyletir.

Siyasî münakaşada kızmak, bahsi kaybetmenin yarısıdır. Kızmasa, önce işi tatlı tarafından alsa, sırası gelince iğnesini batırsa, öfkesini almak için değil de hak için, hakikat için konuşuyor olsa çok şey yapacak!

Böyle olmayınca da başarılı muhalefet olamaz!

İktidar değişip de radyoda konuşmak sırası muhalefete gelince, hep kulak kesildik: «Bakalım, muhalefet ne diyecek?»

Ağzını mikrofona koydu, bir iki sinirli öksürdü... Arkasından:

— Emniyet kalmadı! Memurlar denklerini bağlamış! Memleketin bir kazaya gelmesi ihtimali var!

Merhaba, bay muhalefet! Daha dün bir, bugün iki! Ne oluyoruz, batıyor muyuz?

Yalnız iktidara karşı değil, kendi teşkilâtına karşı da böyle! Partiden ayrılan milletvekilleri olmuş ve bu ayrılış çorap söküğü gibi gidiyor. Eğer durdurulamaz da devam ederse, biraz sonra parti liderlerine oturup, ağır aksak makamından dizlerini döve döve Nedîmin şarkısını okumaktan başka yapacak şey kalmıyacak:

«Bir sen-ü, ben-ü, bir mutrib-i pâkize - edâ!...»

Belli ki bir hoşnutsuzluk var. Sebebini arayıp çaresini bulacak yerde, kaşlar yeniçeri ağasınınki gibi çatılıyor:

— Kapı açık! Beğenmiyene uğurlar olsun! Bilmem nereye kadar yolu var!

Böyle muhalefet olmaz. tenkıd olmaz, tırtışma olmaz, teşkilâtı kuvvetlendirme olmaz, sevk ve idare olmaz, tasfiye olmaz, dış politika da olamaz, iç politika da!

Olamaz, ah olamaz!

Şu «Ah» ın «he» si yok mu, eski sülüs yazıda insan yüzüne benziyen «he»» si! Gözü yaşlı, bağrı taşlı, gönlü taze, kendi yaşlı, o meşhur kara gözlü, kara kaşlı «he» si; işin bütün sırrı burada: Asıl muammayı orada aramalı, orada çözmeli!

Orhan Seyfi ORHON

Asrî Samson!

UÇTU' UÇTU!

Böyle bir oyun vardır, değil mi:

— Uçtu, uçtu!

Sabahleyin gazeteyi açıyorum, bir haber:

— Boğaziçinde bir otomobil yine denize uçtu!

Allah, Allah demeğe kalmadan bir havadis daha:

— İstanbulun imar projeleri de uçtu!

Ne dersiniz dostlar: Biraz fazla havalanmağa başlamadık mı?

ÖBÜR DÜNYA Röportajları!..

Atatürk'le Mülâkat

Mısır seçimi!

Eh, artık Atatürke sıra gelmişti. Bu anketime ondan başlamak istiyordum. Fakat öteki dünyanın garip âdetlerine alışmadan evvel Büyük Atamızla karşılaşmağa cesaretim yoktu.

Ruh Araştırmalar Cemiyetinin başkanına bu arzumu da söyledim. Düşündü. Yüzünde endişe kırışıkları vardı.

— Ne düşünüyorsunuz? dedim, Atatürkle görüşmek zor mu?

— Efendim, dedi, Atatürk, dün yanın her tarafındaki ruh cemiyet leri tarafından çok dâvet edilen bir insandır. Evlerden de hep onu çağırırlar. Spatyomda bulunduğundan emin değilim. Boş yere oralara kadar zahmet etmenizi istemiyorum. Bereket ki, içeriki odada, «sansitif» bir medyumumuz var. Gidip onu «trans» haline sokayım. Atatürkün nerede olduğunu öğrensin.

Spatyom, sansitif, trans...

Ben öteki dünyanın bu garip ve yabancı tâbirlerini düşünürken, nâzik başkan bitişik odaya geçti ve on dakika sonra geldi:

— Atatürk Kaliforniyada imiş, dedi.

— Kaliforniyada mı?

— Evet, orada bir ruh cemiyeti çağırmış kendisini. Fakat merak etmeyin. Geliyormuş, yola çıkmış.

— Ne kadar bekliyeceğiz? Kaliforniyadan kaç saatte döner?

— İki dakika, on yedi saniye! Ruhlar sesten daha süratli mesafe alırlar. Biz karanlık odaya geçelim.

Memnun oldum. Tecrübe odasına geçtik. Divâna uzandım. Gözlerimi kapadım. Kısa bir zamanda —artık alışmıştım!— trans haline geçtikten sonra yükselmeğe başladım. Dünyamızdan ayrılıp da gölgeler âlemine daldığım zaman içimde bir sevinç vardı. Ata türkümüzü görecektim.

Yanıma Cevat Abbasın ruhu yaklaştı:

— Atatürkü mü görmek istiyorsunuz? dedi.

— Evet, çok arzu ediyorum, dedim.

— Galiba buraya gelen ilk gazeteci sizsiniz.

— Evet.

— Pekalâ.

O bunu söyler söylemez gözlerim kamaştı. Evvelâ hiç bir şey göremez oldum. Sonra karşımda, Atatürkün yalnız başını gördüm. Bütün vücudü nur içinde idi. Gözleri bana değil, uzaklara ve yükseklere bakıyordu.

— Atam, dedim, sizden dünyamız ve memleketimiz hakkında düşüncelerinizi rica etmeğe geldim.

Başı hareketsiz duruyordu. Cevap vermedi.

Devam ettim:

— Sizin ebedî ayrılığınızdan sonra dünyamız birbirine girdi. Büyük bir savaş oldu. Biz, sizin «Yurtta sulh, cihanda sulh» parolanıza sadık kaldık. Harbe girmedik. O büyük kazayı atlattık. Fakat harpten sonra Rusya bize musallat oldu. Boğazları, Karsı' Ardahanı istedi.

Atatürk başını salladı:

— Benim dünyanızda olmadığım nasıl belli! dedi.

— Evet. Şüphesiz. Fakat ordumuz sapasağlam. Amerika da bize yardım ediyor. Korkumuz yok. İki sene evvel Halk Partisi iktidardan düştü.

Atatürk başını salladı:

— Benim dün yanızda olmadığım nasıl belli! dedi.

— Evet Atam, fakat iktidara gelenler de arkadaşlarınızdı. Sizin izinizde yürümek istiyorlardı. O sırada bazı irtica belirtileri oldu. Ticaniler heykellerinizi kırdılar.

Atatürk yine başını salladı:

— Benim başınızda olmadığım nasıl belli! dedi.

— Evet Atam, fakat o tehlike geçti çok şükür. Bir de... Halkevleri kapatıldı. Bilmem bu mesele için ne düşünüyorsunuz?

Atatürk başını salladı:

— Benim başınızda olmadığım nasıl belli! dedi.

— Evet Atam, fakat Halkevleri yerine dispanserler, hastahaneler, gençlik dernekleri açılacak. Bir de efendim, dil meselesi var. Sizin vefatınızdan sonra dilde yine ifratlara sapıldı. Güneş - dil teorisi unutuldu...

Atatürk ayni cevabı verdi:

— Benim başınızda olmadığım nasıl belli.

— Evet Atam. Fakat yeni iktidar bu ifratların önüne geçmek istiyor. Bu sefer de bazı kimselerde fazla geriye, Arapçaya doğru bir hareket var.

Atatürk tekrarladı:

— Benim başınızda olmadığım nasıl belli!

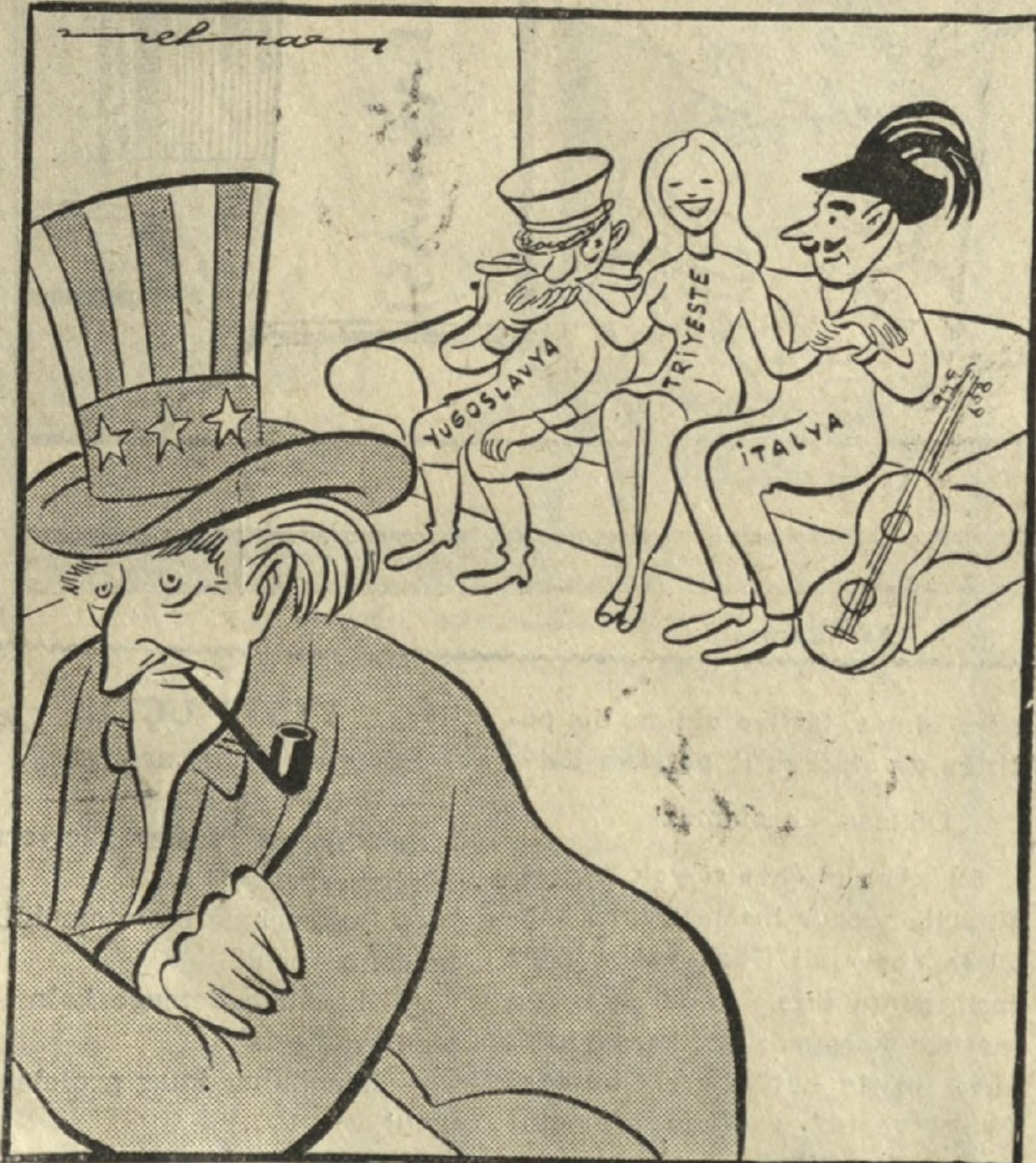
— Evet Atam, fakat ne denebilir? Serde hürriyet var. İfratlarla tefritler arasında salıncak gibi sallanıyoruz. Bazıları sizin disiplininizi mumla arıyorlar. Acaba hayatta olsaydınız, siz de bu demokrasiye taraftar olur muydunuz?

Atatürk cevap vermedi.

Suali tekrarladım.

— Elbette... Ama... Başka şekilde, dedi.

(Devamı 13 üncü sayfada)

Triyeste — Beni sevdiğinizi anladım... Ama, evlenme bahsinde babamla konuşun!

Uğurlar Olsun!

Seçim bölgesine giden Erzincan milletvekili Cemal Güvenç'in Kasım Gülek sırtını sıvazladı:

— Güle güle... Uğurlar olsun!...

Yandaki odada sabah kahvesini içen Ordu mebusu Hüsnü Akyol, esefle elini dizine vurdu:

— Eyvahlar olsun, yine partiden biri istifa etti galiba!...

★

SICAK DALGASI!

Son günlerde memlekette esen sıcak dalgasının C. H. P. Meclisinin hararetli toplantılarından ileri geldiği anlaşılmıştır!

★

YENİ BUHRANLAR

Memlekette yeni bir et buhranı başlaması üzerine, muhalefet partisinin fikrini öğrenmek için, bu işte ihtisası olan Malatya milletvekili Sadık Etiye müracaat ettik.

Sayın Eti, kahvesinden gürültülü bir yudum çekerek:

— Yoook Akbaba, dedi, biz şimdilik doktor Azizle karar verdik: Bir müddet, ben etliye karışmıyacağım, o sütlüye karışmıyacak! Malûm yaaa...

Ağzını hafifçe sola çarpıtıp göz kırptı ve yürüyüverdi.

★

DALGA MODASI

— Yahu boğulacağım... Bu ne sıcak be!

Boynundan, yüzünden oluk oluk terler akıyordu. Bingül amcanın...

— Eeee, dediler, sıcak dalgası!

— Anladık... Ama arkasından soğuk dalgası da geliyormuş!

— Evet, geliyormuş!

— Onun arkasından?...

— Eh, Allah kısmet ederse küçük bir ara seçim dalgası... Ve onun arkasından da büyük seçim dalgası!...

Hüseyin Bingül baygın bir ses çıkardı:

— Aman yeteeeer... Ömrümüz dalgadan dalgaya mı geçecek!

Karşısındaki boynunu büktü:

— Ne yapalım amca?... Demokrasi dalgası!

— Gecekondular ne kadar çoğalıyor...
— O bir şey değil... Asıl lüpekondular çoğalıyor!..

Güzellik müsabakası

Vatan gazetesi, aradı, taradı, tetkik gezintileri yaptı, mağazinler çıkardı, yarım sağa çarh, yarım sola çarh, nihayet satışı artırma yolunu buldu: Güzellik müsabakası!

Pan American bilmem nesinin, Üniversal bilmem ne film şirketi, dünya çapındaki güzellik müsabakasında Türkiye güzelini seçmeyi Ahmet Emin Yalmana teklif etmiş! Her işi ehline vermeli! Ahmet Emin Yalman gibi erkek güzeli dururken, Amerikalılar, güzel seçmeyi şuna, buna vermezler ya...

Biraz çıplak bacak, biraz çıplak göğüs, biraz çıplak kalça, rağbeti yüzde yüz arttıracak! Hayır, katiyen, meslekdaşımıza en küçük bir imâda bulunmuyorum. Bütün dünya bu işi yapıyor. Bir çok sanatlar, kadın güzelliğinin cinsî cazibesini kullanmaktadır: Revüler bu, sinemalar bu, mecmua kapakları bu! Moda ekspozisyonları bu! Hattâ uçak postaları bile müşterilerini havalandırmak için güzel kadın memurlar seçiyorlar.

Ahmet Emin Yalmandan istenen, sadece bağımsızlığını muhafaza etmesidir. Çünkü bu işte bir tarafa biraz fazlaca meyletmenin neticesi ne olacağı önceden katiyen tahmin edilemez!

★

Kabahatimiz ne?

Hindistana giden gazeteci arkadaşlar, hep birden Hindistanı yazmaya başladılar. Bize Hindistanı tanıtacaklar! Hindin esrarını, ahvalini öğretecekler! Şu Hindistan ne palavra memlekettir ki, içlerinde Hindistanı değil, Hindistan cevizini bile görmemişler bulunan bir kaç Türk gazetecisi Hindistana gider, bir kaç hafta kalır, nesi var, nesi yok, alır getirir. Aksak Timur, Nadir Şah, Hindistanı onlar gibi yağma edememişlerdir.

Bu arkadaşlara rica ederiz: Yedikleri, içtikleri, gezdikleri, eğlendikleri helâl olsun, ama, Hindistanı yazmasınlar. Çünkü Hindistandan gık dedik. Bundan önce Hindistana gidenler yazılmadık şey bırakmadılar ki... Hepsini biliyoruz: Mihracelerin saraylarını, fille arslan avlarını, mezheplerini, âdetlerini, mâbedlerini, Hümayun Şahı, Tac Mahal'i, Hint fakirlerini, hepsini!

Şimdi bu arkadaşlar, bedava Hindistan seyahatini haketmek için, ayni kaynaklardan, ayni hikâyeleri tekrar tekrar anlatacaklar! Onlar, Hindistana gittiler, yediler, içtiler, gezdiler, eğlendilerse bizim kabahatimiz ne?

CAN ALİ'nin hatıraları!..

Kahkahalar ve Pantalonlar

Can Ali gözlerini yumdu. Bir hâtırasını daha arıyordu. Gülümsedi. Bulmuştu. Doğruldu ve bir sigara yaktı:

— Allah rahmet eylesin, dedi, hatırıma geldikçe gülerim. Aktör Hâzımla da başımdan bir vaka geçti. Onu da anlatayım size:

Bir gün, rahmetli Hâzım Kadıköy vapurundan bir arkadaşile çıktı, benim arabaya bindi. Onu tanımadım doğrusu. Yüzüne de pek dikkat etmedim. Beyoğluna çıkacaklardı. Bankaların önünden köşeyi dönünce, Hâzım bir hikâye anlatmağa başladı. Aman Allah! Kimde can kalır! Arkadaşı da, ben de, kırılıyorduk gülmekten ağabey. Şişhaneyi çıkarken, bir aralık, o kadar gülmüşüm ki, tramvaya toslamaktan korktum ve arabayı sola çekerek durdurdum. Katılıyordum. O ne taklitler ağabey, Bir Arnavutla Lâzı konuşturuyordu. Karnımı elimle bastırarak gülüyordum. Hâzım hikâyeyi bitirince sordu:

— Ne durdun be?

— Gülmekten direksiyonu tutamıyorum, dedim.

Yola devam ettik Şişhaneyi çıktık. Tepebaşına doğru giderken Hâzım bir hikâyeye daha başladı. Ben sana anlatamam ki ağabey, taklitleri beceremem. Ölüyü bile güldürür. Yine başladım katılmamağa. Gözlerimden yaş geliyordu. İngiliz sefaretinin önünden geçerken, arabanın

önünde şaşalayan bir yayayı ezmemek için firen yapıyordum. Adam zor kurtuldu, fakat ayağı kaydı. Yüzü koyun kapaklanıp düştü. Pantalonunun diz kapağı yırtıldı. Ben arabayı sağa alıp durdurdum. Adam üstüme yürüdü ve bağırdı:

— Gördünmü ettiğin haltı? Ben bu kılıkla nasıl yürürüm sokakta?

— Buyur, dedim, bin arabaya, seni emrettiğin yere götüreyim. Adam yanıma oturdu:

— Karakola çek! dedi.

Çekersin, çekmezsin, biz bir ağız dalaşına girerken, herif Galatasarıyındaki işaret memuruna bir el etti, bizi, o zaman yıkılmamışti daha, mektebin yanındaki karakola götürdüler. Hâzımla arkadaşı da geldi. Hep beraber komiserin odasına çıktık. Ben o zamana kadar Hâzımı tanımıyordum.

Komiser onu görünce yerinden fırladı:

— Vay, Hâzım beyciğim, hayır ola, ne var! diye bağırdı.

Pantalonu yırtılan müşteri de bağırıyordu:

— Bu şoförden dâvacıyım. Bakın şu halime.

Hepsi oturdular. Ben ayakta, komisere dedim ki:

— Kabahat bende ağabey. Neyse masrafı ödeyim.

O zaman rahmetli Hâzım atıldı:

— Yok canım, dedi, onun kabahati yok. Kabahat bende. Bir hikâye anlatıyordum. O da gülüyordu. Bir aralık gözleri bile yaşardı. Beyefendinin zararını ben ödiyeceğim.

Pantalonu yırtılan adam bağırdı:

— Olmaz... Kabul etmem! Şoför sebep oldu, o ödiyecek... İnsan direksiyon başında güler mi?

Ben hemen ona döndüm:

— Hırslanma yahu! dedim, ben vereceğim parasını... Söyle, ne kadar? Takdim edeyim. Direksiyon başında insan güler mi, gülmez mi, hikâyeyi bir kere de sen dinle de ondan sonra söyle!

Ve Hâzıma yalvardım:

— Allah aşkına ağabey, bir kere daha anlat şu Lâzla Arnavudun hikâyesini.

Komesir de gülüyordu. O da rica etti. Hâzım, Allah rahmet etsin, nazlanmadı. Başladı hikâyeyi anlatmağa

Bu sefer daha ballandırıyordu.

Pantalonu yırtılan adam, evvelâ kendini tutmağa çalıştı, sonra ağabey, makaraları koyuverdi. Avucunu göbeğine dayamış, iki kat olmuş, hâşâ huzurunuzdan, kusar gibi gülüyordu. Boğulacak sandım .

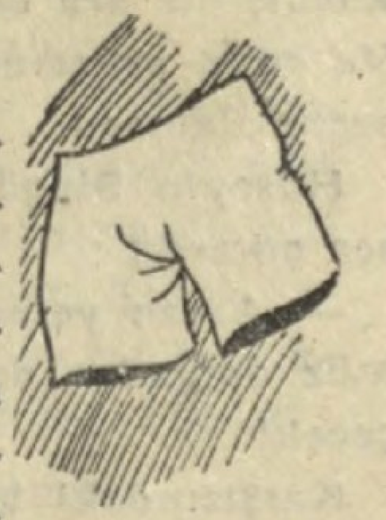
Bir aralık doğruldu, bana döndü:

— Para mara istemem, hakkın varmış, beni ezmediğine şükür! diye bağırdı.

Peşinden kahveler geldi. İki yeni hikâye dinledik ağabey. Gülmekten kırıldık. Sonra pantalonu yırtılan adam bana döndü:

— Haydi sen evvelâ beyleri gidecekleri yere bırak, sonra da beni evime kadar götür, pantalonumu değiştireyim, dedi.

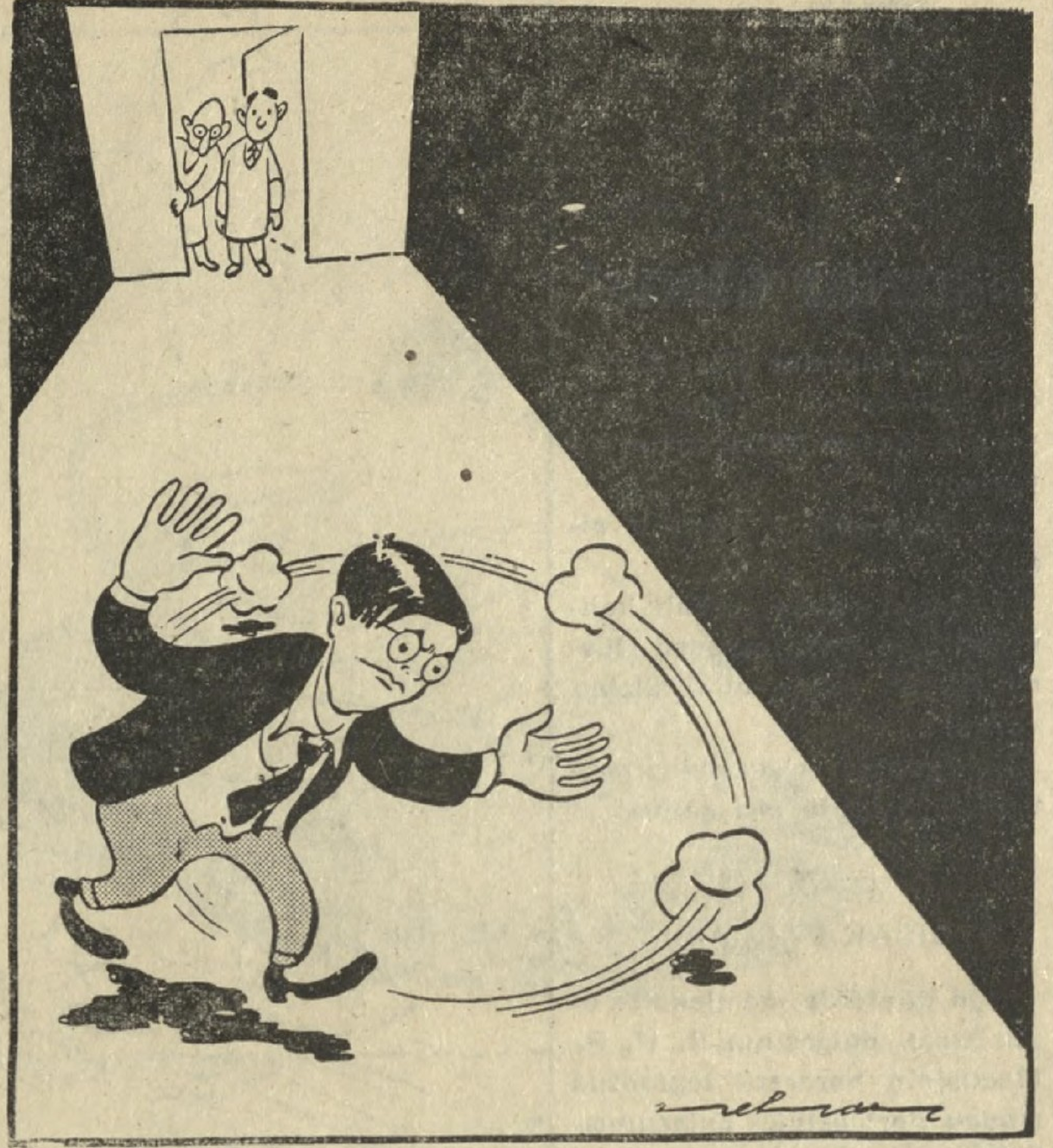
— Baş üstüne ağabey! dedim.

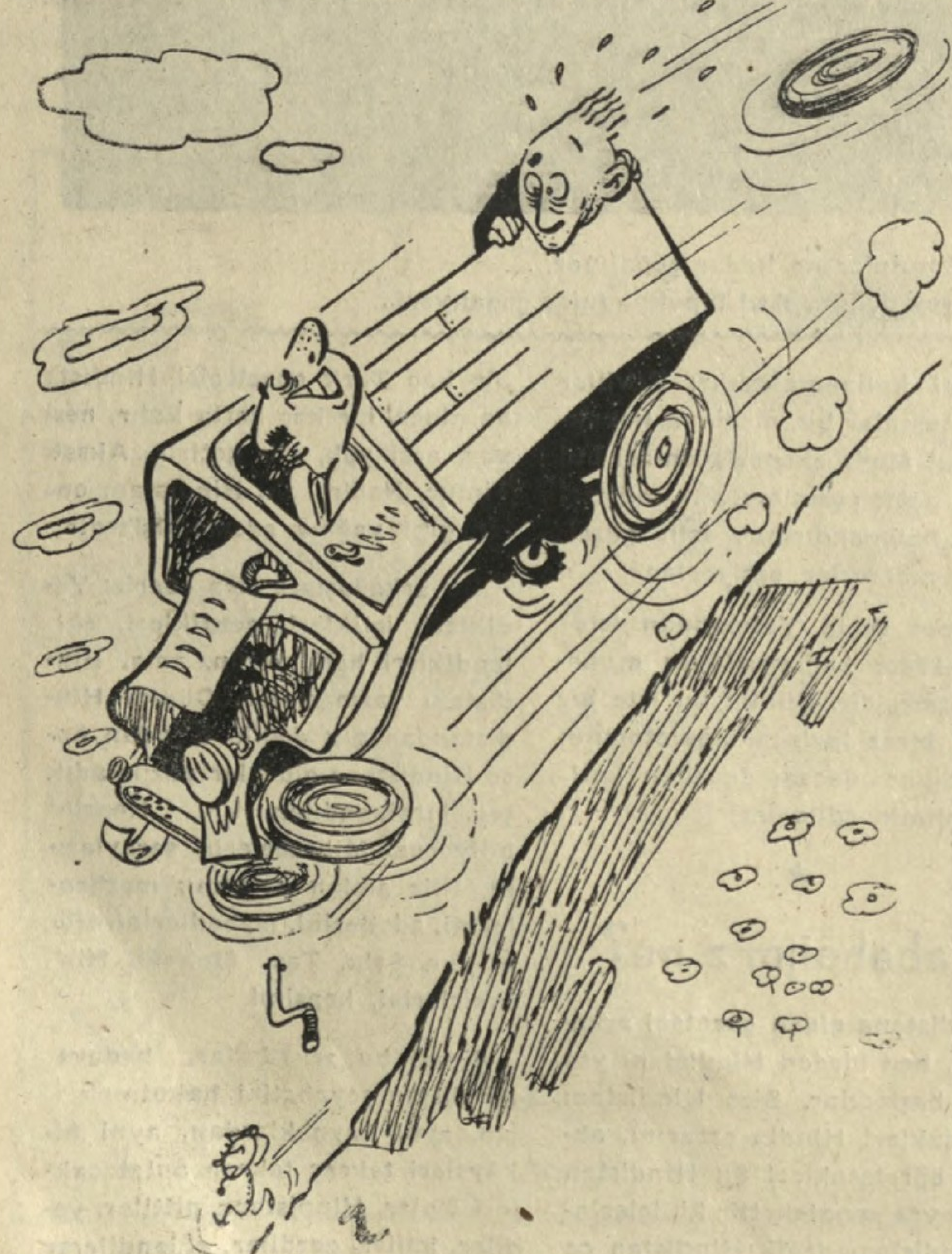
Hepsini götürüp istedikleri yere bıraktım. Fakat ben de Aksaraydaki evime kadar gitmeğe mecbur oldum ağabey...

— Niçin?

— Ben de pantalonumu değiştirdim... Ama, iç pantalonumu!

Nurullah Ataç — Tilciklerim?.. Bitiklerim?.. Cücüklerim!..
— Nesini kaybetmiş?...
— Galiba aklını!...

Politikacı — Hiç korkma, nasıl olsa frenleri tâmire gidiyoruz!..

Toy'uk!

İzmirde, iyi bir ailenin 17 yaşındaki kızı Victor Mature'in bir filmini seyrediyormuş. Kızcağız, birdenbire bir feryad koparmış:

— Victor, bırak o kadını, gel beni sev!

Sinema durmuş, ışıklar yanmış. Etrafdakiler:

— Hain sevgili!

Diye inliyen kızı güçlükle teselli edebilmişler. Gazeteler buna: Görülmemiş, İşitilmemiş şey! diye başlıklar koyuyorlar!

Yooo, ne görülmemiş, ne de iş'tilmemiş bir şey! Sadece toyluk! Kimbilir kaç kadın, ayni duyguları içinden geçirmistir! Fakat, tecrübeli oldukları için açığa vurmuyorlar. İşi göğüs geçirmekle, iç çekmekle savuyorlar.

Bu zavallı masum kızcağız, toyluğundan içindekini meydana vurmuş. Yoksa, istediği kadar Viktoruna âşık olur, iç çeker, göğüs geçirir, resimlerini yatak odasına asar. Hattâ ister se buradan ilânı aşk mektupları da yazardı. O zaman hiç kimse ayıplamaz, tam aksine. çok kültürlü, çok modern bir kız, diye parmakla gösterirlerdi.

★

RÜBİKON!

Kemal Satır, Anadolu kulübünde Aziz Urasla bezik oynuyordu. Mücadele çok sürmedi, bin beş yüz, bin beş yüz... Tamam... Sabık Ulaştırma Bakanı rübikon olmuştu.

Önce, yüzünden hafif bir öfke penbeliği geçti... Sonra, acı bir gülümseyişle:

— Kör olası talih, dedi, 14 Mayıstanberi böyle: Adanada, Zonguldakta, Anadolu kulübünde de rübikon!.. Bakalım 54 te ne haltedecek!...

Sonra, garsona seslendi:

— Remzi!... Gönder bana bir limonlu votka daha!...

Radyo San'atkârlarımız

Bizim ses sanatkârlarına bir hal oldu: Kavga eden mi istersiniz? Küfür eden mi istersiniz? Dâva eden mi istersiniz? Hepsi var!

Hem bunlar sanatkâr da... Ses sanatkârı!... Öyle şarkıcı makulesi değil!

Geçenlerde üstad... Estağfurullah, büyük üstad Münir Nurettin Selçuk, Ankarada sosyetemizin meşhur simaları bulunan bir ziyafette (Kalamış) türküsünü söyliyen bir hânendeye, açmış ağzını, yummuş gözünü:

«— Küstah!...» diye bağırmış «Sen benim bulunduğum yerde Kalamış şarkısını söyliyecek adam mısın?!...»

★

İkinci perde:

Bestekâr Osman Nihat Akın, Safiye Aylayı dâva etmiş... Niçin mi?... Kendi bestelediği bir şarkıyı, hani şu, günün hazin saatlerinde, belki sizin bile odanızda mırıldandığınız:

Mümkün mü unutmak güzelim,
neydi o akşam?
Hülya gibi, rüya gibi bir şeydi
o akşam!...

Şarkısı yok mu?... İşte onu bir konserde okuduğu için!

★

Biz gelelim Münir Nurettine... Pardon, büyük üstad Münir Nurettin Seçuk'a!

Önce şu «Büyük üstad» lığı bir halletmek lâzım: Neyin büyük üstadı?... Bu zat, Dedelerimiz Itrî'lerimiz âyârında —hayır, hayır, asırların tepesinden bakan o yüksek dağları bırakalım— Bimen Efendi, Rakım Hoca âyârında bir bestekâr mıdır?... Hayır!

O nânemolla kırıtışları görmemek şartile, tatlı tatlı dinleyeceğiniz, güzel, yumuşak ve biraz balgaamî bir sesi vardır. O kadar!

Hayır, o kadar da değil... Bu kırk yıllık hânendemiz, belki kırk bin kere okuduğu eski şarkıların kelimelerini, hâlâ... Ama hâlâ yanlış söyler: Ağzında «e» ler «i» olur; «a» lar «ö»!

Haaaa, az daha unutuyordum: Büyük üstad, yalnız ses yıldızı değil, sinema yıldızıdır da... Değil mi?...

Ben, beyaz perdenin Karagöz perdesine döndüğünü onun rol aldığı filmlerde gördüm!... Aman Allahım, o ne Kınnabi zade Narçın beydir o!

Fakat, bütün bunlara rağmen, Türk cemiyeti, bu değerli ses sanatkârımıza borcunu fazlasile, ama çok fazlasile ödemiştir ve öde

Öyleyse bu şımarıklık niçin?

— Küstaaaah!... Sen benim bulunduğum yerde Kalamış şarkısını söyliyecek adam mısın?!...

Allah Allah!... Acaba Türk şiirinde ve Türk musikisinde «Kalamış şarkısı» diye bir şâheser var da biz mi bilmiyoruz? Yoksa Münir Nurettin Selçuk, soy adına bakın da, o mahmurluk sofrasında kendisini Selçuk hükümdarlarından biri mi sandı?...

Ayıp dememek için, yazık diyelim!...

★

Sanatkâr Osman Nihadın dâvasına gelince...

Pardon, daha evvel bir şey öğrenmek istiyorum: Bir şarkıda kaç unsur vardır?.. Bestekârın bestesi, bir... Söyliyenin sesi, iki!...

Peki, ya şairin güftesi?... Galiba hepsinden evvel o vardır. O vardır ama, neden, alış verişte zavallı şairin kendi değil, adı bile yoktur!

Öyleyse tören nutkuna başlar gibi size bir hitap edeyim:

Sayın bayanlar, baylar!... Eğer, yazdığımız şarkıların, türkülerin, mânilerin kıymeti yoksa ve bütün değerler sizin bestelerinizle seslerinizden ibaretse lûtfen bizim kelimelerimizi bizlere bırakıp, sahnede, plâkta, mikrofonda ve ziyafet sofralarında kendi notalarınızı ötünüz.

— Dooo, re, miiii, faaaa!...

Bakalım konserinizi kaç kişi dinler?... Hattâ söyliyen, bir gönül bahçesinde dem çeken bülbüller kadar sıcak sesli Safiye Ayla bile olsa!

ÇİMDİK

— Stalin her dakika ölebilirmiş...

— Yoook, o kadar da fazla... Bir kere ölsün kâfi!...

BU SICAĞA...

Samandağı meselesi Halk Partisine uğursuz geldi! Hatayda Halk Partisinin kendini en kuvvetli saydığı Samandağı parti teşkilâtı, Hatay milletvekili Abdullah Çilli ile birlikte Demokrat Partiye geçti. Allah, Allah! Mecliste, Hasan Reşit Tankut'un sual takriri de mi hiç bir tesir yapmadı? Ya, Ulustaki bunca neşriyat? Acaba, Hataylılar, Halk Partisinin öz Türkçe yazılarını ters mi anlıyorlar? Şimdi de Urfa milletvekili Hasan Ural Demokrat Partiye girmiş! Ey, bu kadarı da fazla artık! Demokratları bir yana bırakın, şu Halk Partililerin Halk Partisine kastleri ne?

Ulus yiğitliğe toz kondurmadan: «Bunlar bizde hiç de hayret uyandırmadı!» diyor. Mesele, hayret edip etmemek meselesi değil. Evvelki gün üç Kars milletvekili., Dün bir Hatay milletvekili., Bugün bir Urfa milletvekili!... Aman baylar, havaların ısınmağa başladığı bu günlerde biraz dikkat: Bu sıcağa kar dayanmaz.

Gelenler ....

Gidenler!...

KÜÇÜK SAHNEDE FRANSIZLAR

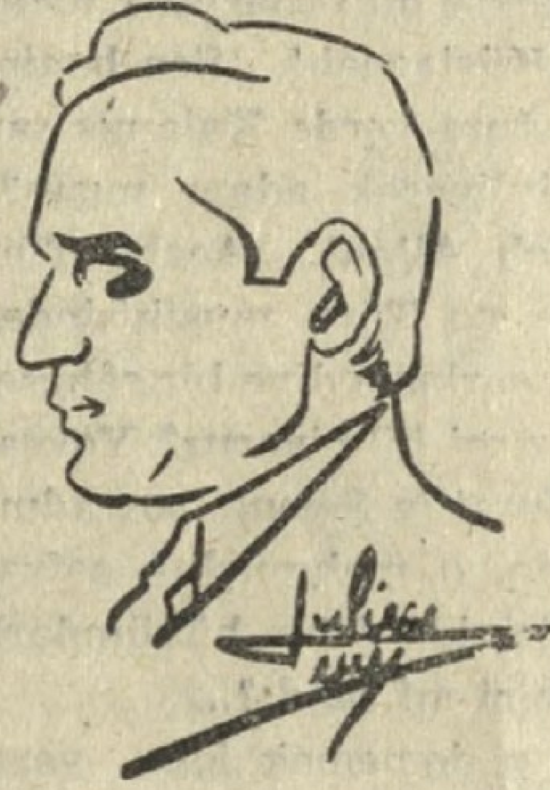
Geçen hafta, Küçük Sahnede Fransız artistlerinin temsillerine gittim. Belediyede başka, eğitimde başka, Denizyollarında ise büsbütün başka oyunlar göre göre gerçi tiyatroda komedi veya facia seyretmeğe ihtiyacım kalmamıştı; ama çok methediyorlardı.

Methettikleri kadar varmış; bir kere çok zengin bir temsildi; zira seyircilerden kadınların üstünde en kötü kürk Astragandı. Ondan sonra salonun onda sekiz buçuğu kadındı. (Rivayete göre trupun baş artisti çok yakışıklı imiş).

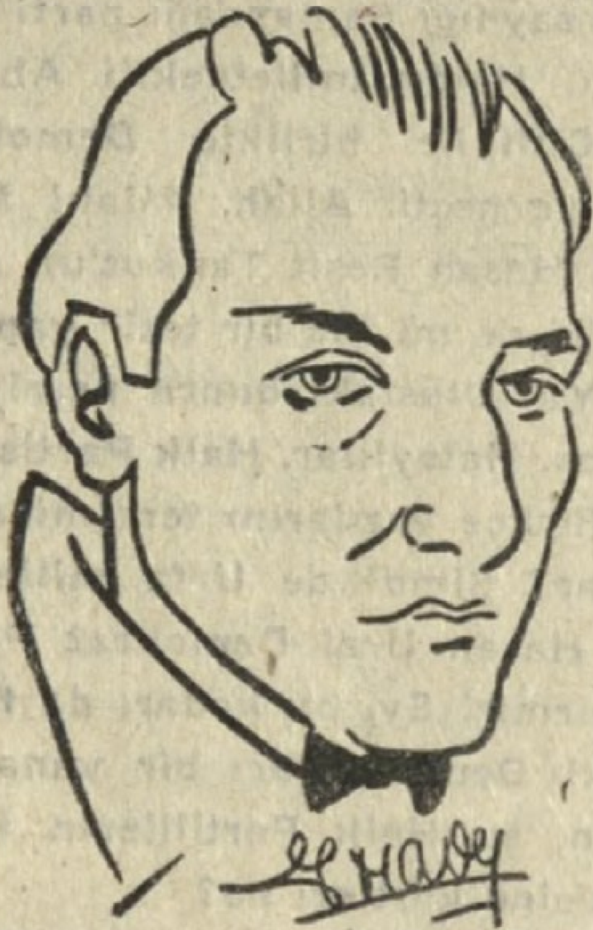
Temsilden sonra, bu sayfada resimlerini gördüğünüz artistlerden her birine birer sual sordum; daha doğrusu İstanbul hakkında intibalarını sordum. Verdikleri cevaplar şunlardır:

Maddalena (baş kadın artist) — Kendimi Paristen uzaklaşmış sanmıyorum. Çünkü burada da körü körüne Parisi taklit ediyorlar. Ayni biçimler giyiliyor!

Denys Julien (Jön Premiye) — Kuzum sizde genç kızlara tiyatroya gitmek yasak mıdır?

Jean Davy (Komedi Fransezden) — Seyirciler bizi nefes almadan dinliyorlar. İnsan acaba sahiden dinliyorlar mı diye şüphe ediyor...

Jamine Mondon (Baş güzel) — Biz İstanbulu sahneden fethe çaıştık. Fakat İstanbul bizi fethe çalışmadı galiba...

İnes de Nazaris — Dikkat ettim, erkek seyirciler kadınlara, kadın seyirciler de yine kadınlara bakıyorlar... Arada sahneye bakan da oluyor tabii!...

Mamuela Gomez — Ben Paraguaylıyım. Fransızcayı pek güzel konuşamam. Onun için ekseriya, rollerim kısadır. Dikkat ediyorum sizler de Paraguaylı gibi konuşuyorsunuz!

Jacques Lajunias (En gençleri) — Burada herkesin karnı tok...

Bernard Bimont (Tiyatro trupunun müdürü) — Seyircilerden bir kısmile görüşmek fırsatını buldum. Fransız edebiyatını, bilhassa dâhi komedi yazarı Moliyeri çok iyi anlamışlar. Maamafih moliyer de onları iyi anlamış!

★

KASIMPAŞA - MAÇKA

Kör olmıyası Peyami Safa... Bir Fatih - Harbiye romanı yazdı, başımıza iş açtı. Bakın, Şehir Tiyatrosunun komedi kısmı da buna nâzire olarak Kasımpaşa - Maçka'yı oynuyor. Lâkin eserde Vasfinin rolü yok. Tercümede rolü var zannediyorduk; öyle ilân etmişlerdi çünkü, meğer bu, eser repertuvara alınsın diye idare meclisi kodamanlarından birine atfetmek üzere baş vurulan basit bir hileymiş. Vasfinin tercümede de, adaptasyonda da rolü yokmuş. Ama, her halde yine bir rolü olacak... Günahı vebali söyleyip yazanların boynuna...

İşin asıl civcivli tarafı şu: Kasımpaşa - Maçka, Kasımpaşada doğup Maçkada büyüyen tanınmış bir ses kraliçemizin hayatına uydurulmuş. Bazı fitne fücurların kanaati bu... Dikkat edince münasebetler belli olmuyor değil.

Yoksa ikinci bir «Türediailesi» meseleti mi olacak dersiniz?

★

EYÜP OĞULLARI SERGİSİ

Tepebaşında eski bir Venedik sokağı vardır. Politika icabı şimdi Balyoz sokağı olmuş. O sokakta bir Gamsız apartmanı vardır. Sanat aşkile orası da resim galerisi olmuş. Daha doğrusu Eyüp Oğullarının atölyesi...

Bedri Rahmi Eyüboğlunu belki bilirsiniz. Eşi bayan Eren Eyüboğlu da malûm. Sergiye gittiğimde üçüncü Eyüboğlunu, yâni bir ilk okul talebesi olan Mehmet Eyüboğlunu orada buldum:

— Nasılsın Mehmet? dedim. Doğru söyle, resimler senin mi, babanın mı?

Mehmet güldü:

— Benim sandıkları babamın; babamın sandıkları benim! dedi.

Açılış saati gelmişti. Kapıdan evvelâ bir Eyüboğlu girdi: Bedrinin babası Rahmi Eyüboğlu! Az sonra bir Eyüboğlu daha girdi: Ağabeği Sabahattin Eyüboğlu... Sonra bir Eyüboğlu daha: Felsefe öğretmeni Nezahet Eyüboğlu (Bedrinin kardeşi); nihayet en küçük kardeşleri Muallâ Eyüboğlu da gelince salon tamamen doldu.

Ben tam «Oh, çok şükür bitmiştir artık!» derken altıncı şube müdürü Orhan Eyüboğlu girmez mi içeri?

— Siz de mi akrabadansınız? diye sordum.

— Hayır, ben sade bir adaşım! Cevabını verdi.

Bedri hemen kapıya fırladı:

— Bu matine tamam, üst tarafı altı buçuğa! diye gelenleri savdı.

O ara bir fırsatını bulup resimlere bakayım dedim. Eşek üstünde giden bir köylü kadın, kucağında çocuğu, emziriyor. Altında bir yazı: Vagon restoran! Acaba bizim trenlerin sür'atine mi târiz, yoksa pastörize süt dâvasına mı? Kestiremedim. Lâkin o resmi sökünceye kadar anamdan emdiğim süt burnumdan geldi.

Öbür resimler mi? Onları görenlere sorun. Bu, altı buçuk matinesine kalıp da gelen sanat sever hatunları seyretmekten resimlere bakmağa vakit bulamadım. Hepsi de şık sık, son derece güzel kadınlardı. Kâfir Bedri, Apollon gibi delikanlıdır. San'atini sevdirmenin de elhak yolunu bulur!

Kapıdan çıkarken, dudaklarımdan bir dua döküldü:

— Allah seyircilere Hazret-i Eyüp sabrı versin!

★

ŞEHİR TİYATROSUNDA POLİTİKA

Şehir Tiyatrosu, iç politika dedikodularile çalkanırken, şimdi dış politikaya da başladı: Dram kısmında bir haftadır (Süveyş Ötelerinde) isimli bir piyes oynanıyor.

Acaba, iki sahne aralarında iş bölümü mü yaptı dersiniz. Komedide iç politika, Dramda dış...

E, yakışır da doğrusu!

HİKÂYE

Günah Çıkartma

Papaz Melikyan, melon şapkasını giyip kiliseden çıkmaya hazırlanırken, kapıda Madam Hayganuşla karşılaştı. O akşam Vartanlara yemeğe dâvetli idi. Kendisine karşı derin bir saygı besleyen bu kibar ailenin itinalı bir sofra hazırladığı şüphesizdi. Madam Vartan, dindarlıkta kusursuz olduğu kadar zevkini de bilen bir ev kadınıydı. Muhterem bir papazı sofrasına çağırdığı zaman ne yapacağını da bilirdi. Onun için vaktinde bulunmalıydı. Vartanların apartmanı şuracıkta idi ama, dâvet zamanı da gelmişti.

Kilisenin kapısında madam Hayganuşu görmesi hoşuna gitmedi. Kendini hâlâ çok genç ve güzel sanan Hayganuşun ısrarına yer bırakmamak için kaşlarını hafifçe çattı. Hayganuş:

— Papaz efendi, günah çıkartmağa geldim. Yüreğim çok sıkılıor! Ama çok sıkılıor! dedi.

Papaz Melikyan ciddî bir yüzle cevap verdi:

Günahsız kul olmaz. Yarın sabah beklerim. Şimdi muteber bir aileye dâvetliyim. Vaktim yok!

— Aman papaz efendi, beni bu azaptan kurtarmaacaksın. Yüreğim bir oh etsin, istemoorsun!

— İsteorum, isteorum ama, vakit yok!

Papaz Melikyan iyi kalpli adamdı. Saatine baktı. Dâvet zamanına on dakika kalmıştı. Sofrada muteber Vartan ailesinin, kendini beklediğini düşünüyor, midye dolmalarının yarı açılmış ağızlarile onun gibi takva sahibi bir papazın söz verdiği zamanda gelmeyişine şaştığını sanıyordu. Fakat Madam Hayganuş bütün kuvvetile ısrar ediyordu. Merhametli yüreği dayanamadı. İşi çarçabuk bitirmek kararile içeri aldı. Höcreye girdikleri zaman aceleyle sordu:

— Günahın nedir?

— Kocamı aldattım!

— Kaç keret aldattın!

— Beş keret!

— Yedi mum yak! Hepimize merhamet eden Meryem anamız seni de affetsin!

Fazla lâf etmeden dışarı fırladı. Fakat höcreden çıkınca bu sefer de madam Takuhi ile karşılaştı. O da günahını çıkartmak istiyordu. Bir günahkâr kadına yardım edip de ikincisini yardımsız bırakmasını haksız buluyordu. Onu da çaresiz höcreye aldı. O da Hayganuş gibi kocasını aldatmıştı.

— Kaç keret!

— Üç keret!

Düşünmeğe vakit yoktu. Ona da:

— Yedi mum yak! Hepimize merhamet eden Meryem Anamız seni de affetsin!

Dedi ve kapıya doğru yürümeğe başladı. Fakat içinde bir haksızlık ettiği duygusu vardı. Beş kere aldatana yedi, üç kere aldatana da yedi mum... Vicdan azabı duyuyor gibiydi. Hesap karışıktı. Madam Takuhiye, ne diyeceğini düşünmeğe vakti yoktu. Kestirme yoldan adaleti yerine getirmek istedi. Durdu:

— Madam Takuhi, madam Takuhi! dedi, Allah seni affetsin ama, işin doğrusunu istoorsan, yedi mum yakıncas, kocanı iki keret daha aldatabilirsin!

— Ay, siz daha İstanbul radyosuna giremediniz mi?...

Muhalif — İstihsal fazlalığında sizin ne hizmetiniz var kuzum? Yağmur yağdı, mahsul bol oldu... Mesele bu!

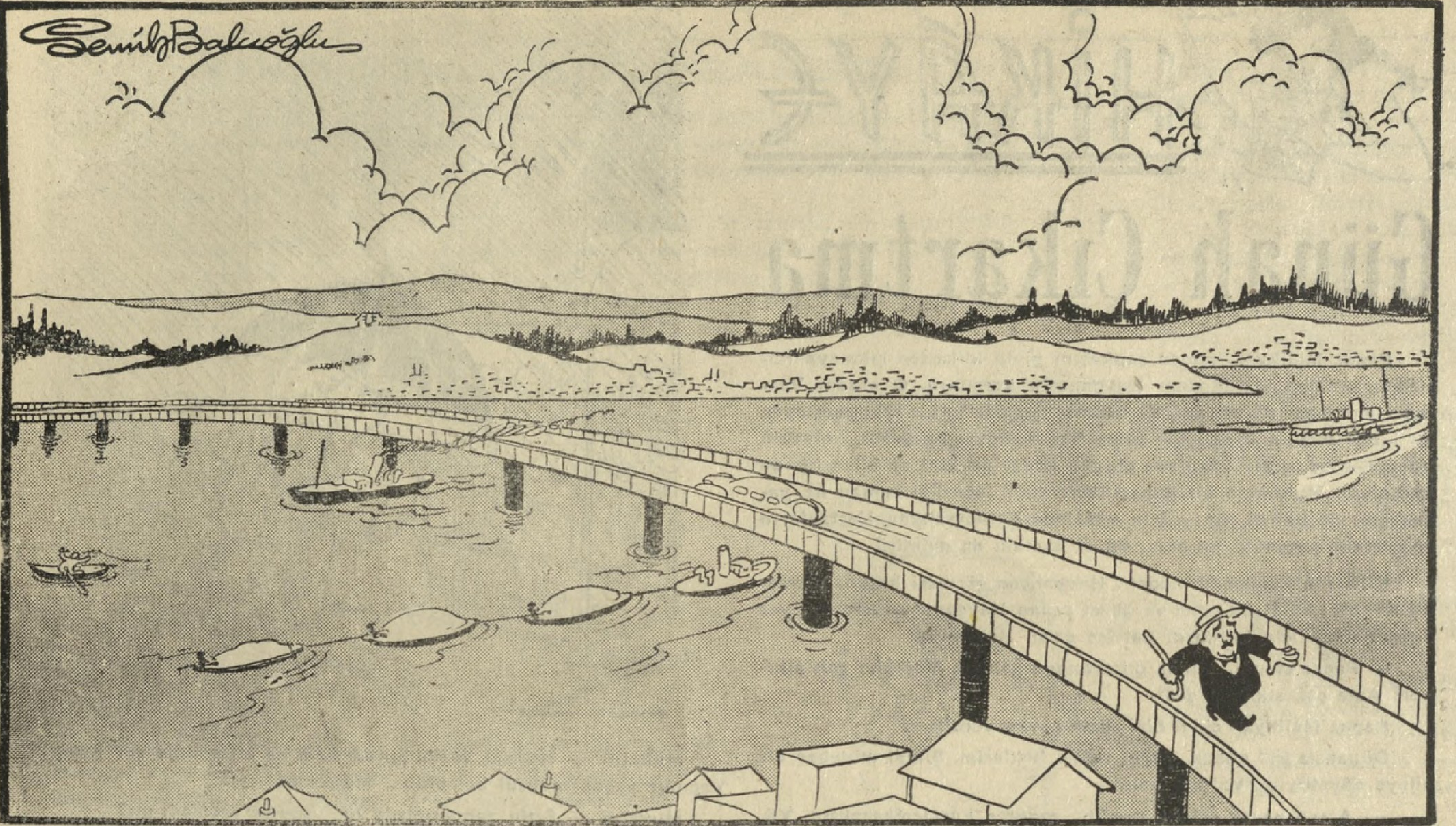
Muvafık — Sizin zamanınızda hiç yağmur yağmadı mı?

Muhalif — Hayır... Yalnız 14 Mayısta bir kere doluya tutulduk!.

Daha ne istiyorsun?

Falih Rıfkı Atay itiraz ediyor: Millî Gelirdeki artış, memlekette refahın artması demek değilmiş! Millî Gelir, yâni, memleketin serveti hesap edilmiş. 1950 de 8 milyar şu kadar milyonken, 1951 de 9 milyar şu kadar milyon olmuş!

İlâhi Falih Atay, bula bula mu halefet namına söyliyecek bunu mu buldun? Bu memleketin serveti dosdoğru hesap edilmiş. Bir sene de artan miktarı bulunmuş da bunun neticesi mi yanlış? Ayol, biz daha bir çuval undan kaç ekmek çıkacağını hesap edememişken, bu hesabı yapmışsak, sen de bunun yapıldığına inanıyorsan daha ne istiyorsun?

Bir bardak suyu yok içmeğe,
Asma köprü ister geçmeğe!

Eşek!

Ali Dumanla Veli Yaman panayırda güzel bir eşek gördüler.

— Güzel hayvan doğrusu! Ama çok pahalı...

— Pahalı ya...

Düşünmeğe başladılar. Akılları hayvanda kalmıştı. Nihayet Ali Duman birdenbire:

— Dur yahu, dedi, birimiz alamıyorsak ikimiz de alamaz değiliz ya hayvanı?

— Ne gibi?

— Ortaklaşa alalım...

Dediklerini yaptılar. Hayvanı müştereken kullanacaklar, ortaklaşa besliyeceklerdi.

Ertesi günü eşeğe bakmak ve kullanmak nöbeti Veli Yamanday dı. Küçük oğlunun emr'ne vererek hayvanı kıra yolladı. Oğlan eşeği süre süre bir tepeye geldi. Hayvan zınk dedi durdu. İmkânı yok, ne ileri ne geri...

Veli Yamanın oğlu hemen hayvanı ayağından köstekledi ve soluğu babasının yanında aldı.

— Baba... Eşek kakıldı kaldı; ne ileri gidiyor, ne geri...

— Ulan eşşek, bas sopayı, yürüsün...

Oğlan bir dak'ka düşündü:

— Ben de onun için geldim zaten baba... Eşeğin ne tarafı bizim, belden aşağısı mı, belden yukarısı mı?...

— Ne yapacaksın?

— Bizim tarafa zarar gelmesin diye Ali Duman amcamın tarafına sopayı vereceğim!

FİSKELER

OLSA!

Sen olsan, bir de Falih, bir de tekrar iktidar olsa!
Muvakkat olmasın yalnız, bu devlet pâydar olsa!

Şakayıklarla, sünbüllerle dolsun köskün etrafı,
Şu dört yıllık uzun kış bitse artık ilkbahar olsa!

«Görün hasretteyiz!» âvazı halkın çıksa ayyuka,
Görünsen balkonundan cümle âlem bahtiyar olsa!

Kurulsun bezm-i nûşanûş-u sohbet eski tarz üzre,
İçip coşsak otuz yıllık şarab-ı hoşgüvar olsa!

Uzaklardan koşanlar defter-i mahsusu imzaya
Değil beş on, değil beşyüz, katar ender-katar olsa!

Anılsın daima ismin törenler, topluluklarda,
Asılsın mutlaka resmin velev boş bir duvar olsa!

Günaltay bir dua etsin, bütün millet desin: âmin!
Nedir hakk-u hakikat, sırr-ı Devlet aşikâr olsa!

Çekilmez mevkiinden böyle dört yıl bekletir miydi:
Şu Adnan Menderes bir parça nazik ya kibar olsa!

İlâhî, Fevzi Lûtfi'nin sürünsün burnu yerlerde;
Samet yansın yakılsın, kârı daim ah-ü zar olsa!

Demokratlıkta eşsiz kal, rakibin olmasın asla;
Demokratlar, demokratlıktan ürküp tarumar olsa!

Yazık, geçmekte günler mâlihülyalarla Sultânım:
Sen olsan, bir de Falih, bir de tekrar iktidar olsa!

FİSKE

Kabadayı!

Bilmem ne sirki daha yeni gelmişti. Yalnız bazı numaralar eksikti. Meselâ bıçak atma numarasına model olacak bir kabadayı lâzımdı. Hani vardır ya? Adamı dikerler, ondan sonra karşısına geçip etrafına bıçakları fırlatıp saplıyarak insanın gölgesini çıkarıverirler. İşte o bıçakların karşısında duracak bir adam lâzımdı...

Biri müracaat etti.

— Ben hiç bir şeyden korkmam! diyordu.

— Hiç bir şeyden korkmaz mısınız? Daha âlâ! Tamam bize lâzım olan adamsın! Vazifeniz gayet basit. Size anlatırlar... Bir tahtaperdenin önünde hareketsiz duracaksınız. Bıçak atan da bıçaklarla sizin gölgenizi tahtaya resmedecek Bir zararınız olursa ödemesi bizden...

Doğrusu numara da bu kadar olurdu. Nişancı, bıçakları o kadar dikkatle, öyle isabetle atıyordu ki, her bıçak, vınlıyarak adamın vücuduna âdeta değiyor, hattâ çoğu ceketinin eteğini, dirseğini, omuzunu sıyırarak tahtaya saplanıyor, elbisesini de tabiî lime lime ediyordu.

Patron çok memnundu. Numara bittikten sonra canlı mankene:

— Kasaya uğrayın da ceketinizin, pantalonunuzun parasını versinler! dedi.

Adam boynunu büktü:

— Ya iç çamaşırlarımın yıkanma parası!

— Yoook, katiyen, yazın bu mayoyu sana giydirmem...
— Şekerim, ben bunu her zaman giyecek değilim ki... Yalnız pazar ları, plâj kalabalık olduğu zaman!..

TRAMVAYDA KAYBOLAN Naylon Sütyeni ve...?

Bir fren...

Bir fren daha...

Tramvay, şu bizim bildiğimiz tramvay, yerli filmlerdeki baş aktrisler gibi iki defa göbek attıktan sonra, acı bir ses çıkartarak durdu.

Genç - ihtiyar, çoluk - çocuk, kadın - erkek hep dışarıya uzandılar.

«— Ezildi mi?»

«— Ne bileyim ben...»

«— Noooldu?»

«— Kediymiş galiba...»

«— Yuh ulan, bi kedi için bu kadar insan sırta bindirilir mi?»

«— Öyle deme kardeş.. Kedinin günahı tam yedi göbek öteye kadar gider!»

«— Safsata...»

«— Yoo! Hiç te safsata değil. Bizim rahmetli Kâzım bey, büyük pederinin hışmına uğrayan kara kedinin «Ah» ına gitti...»

Vatman, yere bir tükrük atıp biletçiye sordu:

«— Ne çektin zili üç kere be?»

«— Baksana abi... Bi karı arkamızdan bağıra bağıra koşup duruyo... Dikiz geçtim... Çantasını salladı. Herhalde bir şey oldu, durak bi yol dedim...

«— Durmağa duralım ama, plântonluğa vardığımız zaman lâf iştiriz.»

Devekuşuna benzeyen bir yolcu lâfa karıştı:

«— A canım, bir kadının keyfi için bu kadar yolcu bekletilir mi? Bu ne biçim idare?»

Biletçi, sertçe cevap verdi:

«— İdareye lâf atma beyim... Biz bunu yapmağa mecburuz. Karı avaz avaz bağırıyor. Şikâyetin varsa, büroya gidersin.»

«— Siz biletçiler kadar küstah insanlar görmedim müddeti hayatımda! Şımarık mahlûklar... Sizin vazifeniz müşteriye adam gibi muamele etmektir... Anladın mı efendim?»

«— Biz adam gibi muamele etmesini biliriz efendi... Hizaya gel.. Karşındaki de insan dölü!»

Gözlerinin altı mosmor kırk beşlik kadın, soluk soluğa tramvaya bindi.

Ahladı...

Ofladı...

Pofladı...

Yelpazelendi.

Biletçi içtimaî ve terbiyevî münakaşayı en tatlı yerinde keserek, kadının yanına gitti.

«— Ne var bayan abla? Nooldu? Senin yüzünden âlemden lâf işittik...»

«— Dur... Dur biraz nefes alayım. Of! Ooof! Şimdi tıkanıp öliciim... Ah! Aaahh!»

«— Kadın bayılıyor be!...»

«— Su! Ha, burası tramvaydı... Öyleyse kolonya... Kolonya yok mu birinizde yahu?»

Ahmet Rasim'in tiplerinden bir devlet düşkünü, arka cebinden küçücük şişesini çıkardı:

«— Takdim edeyim...»

«— Pûff! Bu Hacıyağı be kardeşim!.. Bunu koklattın mı, bayan nalları diker alimallah...»

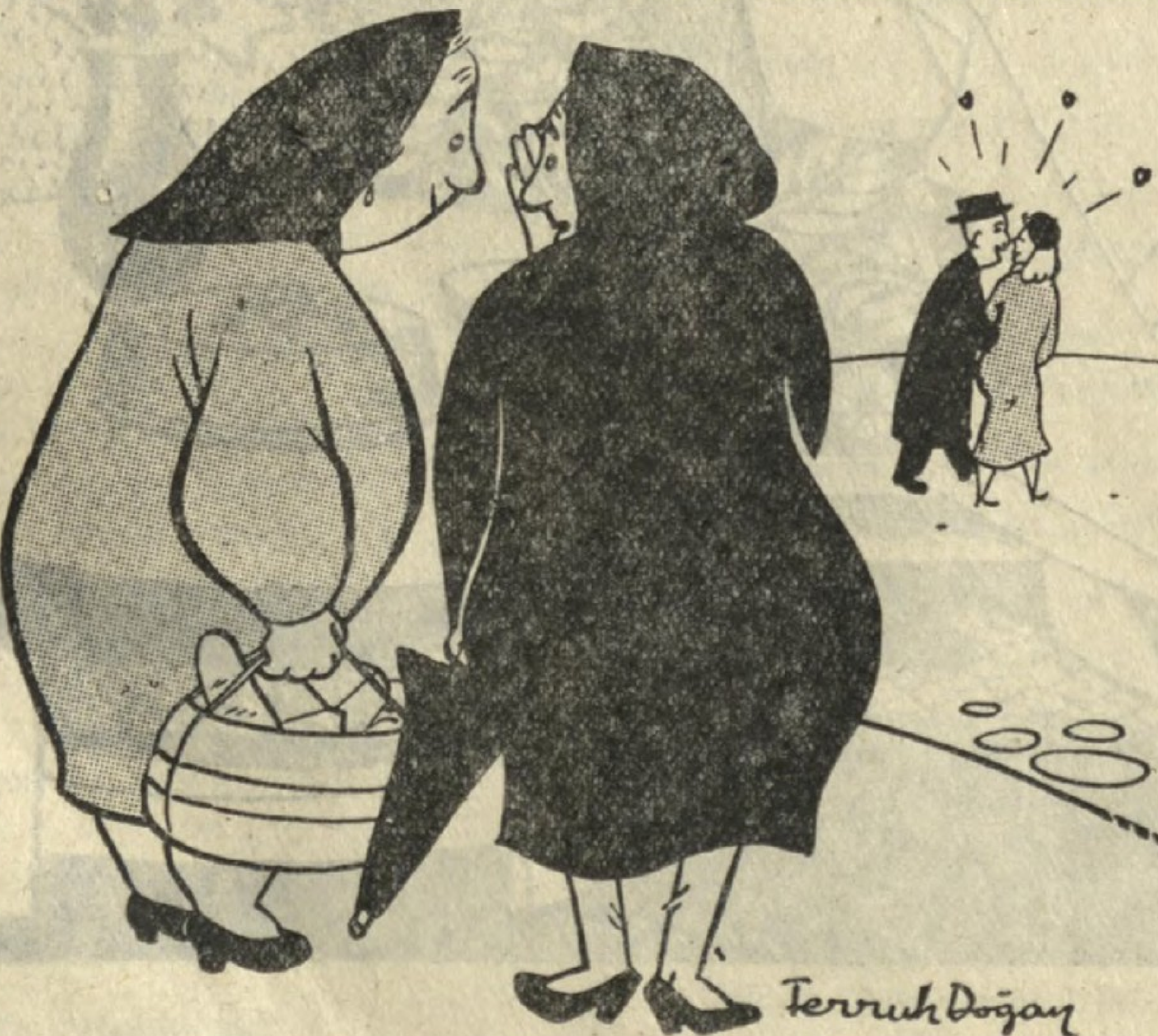
«— Bendenizde...»

«— Estafurullah...»

«— Teşekkür ederim... Evet, Tramvayda kaybolan eşya 2 bendenizde başkası başkası bulunmaz efendim...»

Tramvayın arkasına sıralanmış olan otomobillerin şoförleri, küfür torbalarının ağızlarını açıverdiler:

«— Çek be!»

— Aman hemşire, ne sevişmek, ne sevişmek... Karı - Koca demeğe bin şahit ister!...

«— Yürüsene ulan hıyarto!»

«— Vatman efendi, kırıştırmayalım!...»

«— Anan yerinde karı be!...»

Müşteriler ayaklandılar. Kadının koluna girip indirmek istediler. O, birdenbire ayılıverdi. Şu soğuk günde terlemişti.

«— Biletçi... Biletçi efendi... Yürüttür arabayı... Seninlen konuşacağım...»

Millet «Bu da ne demek oluyor?» der gibi birbirine baktı.

Araba hareket etti...

«— Biletsiz kalmayalım... Kontrol var... Biletsiz kalmayalım efendim...»

Kırk beşlik taze ön sahanlığa çıktı. Vatman suratını astı. Biletçi aralarına yerleşti.

«— Söle bakalım hanım abla derdini...»

«— Ah, kaybettim! Daha on dakika bile olmamıştı alalı... Bir ahbabın evine uğradımdı... Kocası müteahhittir. Ah ne kocalar var bu dünyada... Bizimkisi koca diil mısır koçanı...»

«— Bunları bırak ta, derdini anlat hanım...»

«— Çatlamasana... Derdimi anlatıyorum işte... Evet... Ne diyordum? Ha, ahbabımın kocası Beyruta gitmişti. Dönmüş... Doğrusu gayetle komünisttir... Karıcığını pek düşünür pek...»

«— Propaganda mı yapıyorsun ne?»

«— A... aa! Üstüme iyilik - sağlık... Kim propaganda yapıyor?»

«— Sen... Kim olacak...»

«— Niye propaganda yapıyor muşum?»

«— Herif için hem komünist diyorsun hem de iyi adam diyorsun... Vatandaş, kendine gel!»

«— Tabiî iyi adam ya...»

«— Sus bari, başka yerde böyle lâflar etme hanım... Vallahi içeri atarlar...»

«— Fesuphanallah! Komünistlik fena mı ayol? Keşke her koca komünist olsa...»

«— Karıya bak be...»

Muhavereyi dinlemekte olan genç bir kız:

«— Bayan galiba feminist demek istiyor...»

Diyerek anlaşılmazlığı ortadan kaldırdı. O da olmasaydı, hanımın hâli dumandı. Biletçinin de, vatmanın da milliyetçi damarları atmağa başlamıştı zira...

Kadın devam etti:

«— Dönerken biraz öteberi kaçırmış!... Sağ olsun Şefikacığım gayetle iyi yüreklidir... Gelen mallardan bir hediyelik de bana vardı...»

«— Hanım sadede gel... Sadede...»

— Bir aşk romanı istiyorum.
— Kendin için mi?
— Hayır, küçük kardeşim için!...

«— Dur işte yaklaştım. Ha, evet, gelen mallardan bana da...»

«— Anladık, sana da verdi...»

«— Evet... Bana da verdi. Evden çıkıp tramvaya bindim... Nah işte bu tramvaya... Sona da indim. Bi de baktım çantamın ağzı açık... Hediyem düşmüş. Hemen tramvayın arkasından koştum... İyi ki durdurdun... Yoksa...»

Opereti opjeret haline getirmekte sevimli Muammer ciddet usmaktadır. Ama kime? Maksimin

«— Nedi düşürdüğün?»

«— Sütiyen!...»

«— Sütiyen mi?»

Vatmanla biletçi bön bön bakıştılar... Kadın, göğsünde iki elile yuvarlak işaretler yaparak tekrarladı:

«— Hıı... Naylon sütiyen!...»

Vatmanla biletçi bir daha bakıştılar. Vatman bıyık büktü. Biletçi kadını baştan ayağa süzdü.

«— Arabayı şimdi arayamayız bayan... Hem sütiyenin bizim arabadaysa kaybolmaz... Meraklanma...»

«— Ah, nâpiciim ben şimdi?»

«— Tramvay - Otobüs ve Tünelde kaybolan eşyalar, bulunur bulunmaz bizim hareket dairesindeki «Kayıp eşya» kısmına teslim edilir. Üç gün sonra oraya uğrayıverirsin...»

Konuşma bir müddet daha devam etti. Tabiî bende merak gök boyu... Acaba bizim nakil vasıtalarında en çok neler kayboluyor diye...

★

«Kaybolan eşya dairesi», Tünelin hemen arka tarafındaki sokaktaymış... Soluğu orada alıverdim..

«— Kaybolan eşyalar burada mıdır?...»

«— Evet beyciim... Neyinizi kaybettiniz?...

«— Ben mi? Hiiiç... Tehlikede

olan bir şeyim var ama, henüz daha kaybetmedim!...

«— O halde?...»

«— Tramvaylarda acaba neler kayboluyor? diye merak ettim de...»

«— Ohooo!... Sorar mısınız beyciim... Ben de buraya iki defa, kaybettiğim bir şeyi sormak için gelmiştim... Sonra, hoşuma gitti, kısmetmiş, memur oluverdim... Bendenizde de ırsî bir merak vardır...»

«— İrsî merak mı?»

«— Evet... Bâzı kimseler «Merak» ın sarî olduğunu iddia ederler... Ama siz onlara inanmayınız. Buyurun içeriye... Buyurun...»

Şöyle orta boylu bir odaya daldık...

Üst üste bir yığın raf... İçlerinde neler yok ki... Meselâ, şu sağ üst raftaki, gazete kâğıdından yapılmış paketi çekip açın... O!... O!... Af buyurun efendim... İçinde kirli kadın külotu olduğunu bilmiyordum!... Ya şu?... Altın çerçeveli bir gözlük... Aşağıdaki raflarda, sefertasları, tek - çift ayakkabılar... Minik patikler... Kenardaki kutuda, düşürülmüş aşk mektupları... Saat köstegi... Yalancı kolyeler... Tâmire gitmekte olan kadın çorapları...»

«— Kuzum, dedim, bu güne kadar bulunan en enteresan eşya nedir?»

«— Şey?»

«— Ne?»

«— Bunu bana sormasanız daha iyi olur...»

«— Ama sormuş bulundum bir kere...»

«— Vazgeçin...»

«— İmkânsız... Meraklıyım demiştim ya!...»

«— Kadına ait bir şey...»

«— Şimdi burada mı?...

«— Tabiî... İşte şu pakette... Yalnız elinizi sürmeyin... Çünkü...»

Demeğe kalmadı, paketi açınca karşıma... Hayır... Müsaade edin de muharrir burada bir cilve yaparak, onun ne olduğunu ifşa etmesin. Kafanızı işletiverin azıcık!...

OKTAY VEREL

Erkek — Yarım milyon kadar param var... Annemden de iki apartman kaldı...
Kadın — Bana aşktan bahsetmeyin kuzum... Fena oluyorum!

(İl Travaso)

AMATÖR FOTOĞRAFLARI

Amerikan haberler merkezinde amatör fotoğrafçılar eserlerini teşhir etmektedirler. Bu amatörler içinde ellilik delikanlılar, kırklık profesörler var. Bir de fotoğraf resim değildir derler. Neydi o, geçmiş gün boşboğazın biri radyoda söyledi: Meğer resmin fotoğrafa benzemesi bir suçmuş... Ya fotoğrafın resme benzemesi?

Amatör fotoğraflarına bakın! Aman efendim, bizim kırk yıllık baba hindinin suratında meğer ne cevherler varmış da biz görmüyormuşuz! Ta yakından resmini çekmişler, altına da «Kel Fatma» demişler, olmuş bir şaheser...

İşin tuhafı bunu hüner zannediyorlar. Halbuki biz ne şaheserleri Kel Fatma haline koyan sanat dehaları gördük; böylesinin lâfı mı olur?

★

MUAMMER KARACA

Karaca opereti Hoş Medet diye bir şarkılı tulûat oyunu oynamaktadır. Ama kime? Maksimin kiracısı Hasan beye mi? Çoğunu gençlerin teşkil ettiği seyircilere mi? Kendi şöhretine mi? Belli değil.

Yalnız «Hoş Medet» de bazen insanı «Can kurtaran yok mu?» diye feryat ettirecek, bazen de «Medet Allah! Yetiş ya Hazreti Pîr!» diye kendinden geçirecek sahneler (bilhassa o caaanımm bale kızlarının dans sahneleri) mebzul miktarda mevcut...

Opereti öperet haline getirmekte sevimli Muammer cidden usta... İncir çekirdeğini doldurmaz bir mevzuu al... En yakası yırtılmadık esprilerle besle.. Açıkça sahnelerle süsle, araya ikı de bale sıkıştırdın mı oldu sana bir operet... Pardon, öperet!

Salon dolup boşalıyor. tıklım tıklım... Havada anason buharları dalgalanmakta... Hele Ayla Karaca görünmez mi? Islıklar ve iç çekmeler... Gırla... O zaman Muammeri görün siz... Yan yan seyircilere bakmalar... Hafiften racon kesip kaş çatmalar... Halkı edebe dâvet etmeler...

Öyle ya... Tevekkeli «Tiyatro mektebi edebtir» dememişler! Edebi gidip orada öğrenmeli!

Atatürk'le Mülâkat

(4 üncü sayfadan devam)

— Nasıl bir şekilde? diye sordum.

Atatürk kayboldu.

Yanımda duran Cevat Abbas beni aşağılara doğru çekerek:

— Daha fazla karıştırma, dedi, Atatürkün bu meselede düşünceleri derindir. Sana söyliyemez. Burası âhirettir ama, âhiret sualleri sormak sana düşmez! Dünyadakilere selâm söyle. Birbirlerile iyi geçinsinler. Parti kavgalarından istifade etmek istiyen bir düşman var, onu unutmasınlar. Haydi güle güle.

73

Haftanın Şakaları

LİSAN-I MÜNASİP

Zavallı Hayri otomobil altında kalarak ölüverdi. Şimdi bütün mesele, bu kara haberi yaslı karısına duyurmaktaydı. Kim bu cesareti gösterecek, kim bu fedakârlığı yapacaktı?

Münasebetsiz Ahmet atıldı:

— Müsaade edin arkadaşlar, dedi, ben Hayri'nin kırk yıllık dostuyum. Bu acı haberi talihsiz kadıncağıza münasip bir lisanla anlatmanın yolunu bilirim...

Kimi böyle ağır ve üzücü bir işten kurtulduğu için, kimi de kadına acıdığından Münasebetsiz Ahmedin teklifini sevinçle kabul ettiler.

Kırk yıllık dost bir dolmuşa atlıyarak Hayri'nin evine gitti. Kapıyı bizzat kadın açtı. Hiç bir şeyden haberi olmadığı belliydi.

— Oo... Buyurun Ahmet bey!

Diye kendisini içeriye dâvet eden kadıncağıza:

— Teşekkür ederim. Sizin gibi şevimli bir dulun dâvetini reddetmek...

Diye hakikaten münasebetsiz bir cevap vermez mi?.. Kadıncağız, çaresiz:

— A... A... O nasıl lâkırdı, Ahmet bey? Tevekkeli size münasebetsiz dememişler...

Diye sözü şakaya aldı. Ama Ahmet, kısaca şu cevabı verdi:

— Doğru. Böyle derler. Belki henüz dul kaldığınızdan haberiniz yoktur ama, insaf edin, bunu siz mi daha iyi bilirsiniz, ben mi?

KESTİRME

Adam lokantaya girdi. Pür azamet öteberi ısmarladı. Patlayıncaya kadar yedi, içti; sonra garsona hesap ettirdi. Hesap pusulasını hayli kabarık görünce:

— Çağırın bana patronu!

Diye bir de emir savurdu. Patron geldi:

— Emriniz?

— Estağfurullah... Doğrusu lokantanızı pek beğendim... Yemekler nefis, çeşitleri bol... Bari kazancınız yolunda mı?

— Hayır pek değil yâni...

— Neden?

— E, müşterilerin bir kısmı yer içer, beş para vermez...

— Peki, böyle müşteriyi anlamaz mısınız?

— Maalesef, karnını doldurduktan sonra farkederiz...

— Ya... Nasıl anlarsınız?

— Hesap görmektense patronu, görmeği tercih ederler. Ondan sonra bir yığın iltifat dinleriz... Ve hemen züğürt olduğunu anlarız...

— Tuhaf şey doğrusu... Peki nasıl ödetirsiniz yediklerini?

— Arkalarına bir tekme vurup kapı dışarı etmekle...

Müşteri hemen ayağa kalktı. Arkasını dönüp ceketini hafifçe kaldırdı:

— Buyurun, hesabımı görün! dedi.

KAATİL

Seçim mücadelesindeydi. Pamukcuk kazasında iki namzet bir biri peşi sıra nutuk çekeceklerdi. İkisi de münevver adamdı. Hattâ biri ilk konuşacak olanı Şirazlı Hafızdan şiirler tercüme ederek kitap halinde de bastırmıştı.

İşte o, sözüne başlamış, ateşli bir hitabe döktürüyordu ki, kalabalık arasında rakibinin sesi yükseldi:

— Bu adamı dinlemeyin! Bu, Şirazlı Hafızın katilidir!

Hatip bir an şaşırarak sustu. Halk da sustu. Sonra mırıltılar başladı. Bu arada aday da kendini toplamış, nutka devama koyulmuştu.

Lâkin rakibinin sesi gürledi:

— Şirazlıyı öldürdüğün yetmedi mi? Daha ne istiyorsun?

Mırıltılar uğultu halini aldı:

— Susturun şu katili!

Tesadüfen savcı da orada bulunuyordu. Semtin muhtarı savcının kulağına eğildi:

— Paşam, dedi, herif katilmiş... Avaz avaz ihbar ediyorlar. Daha ne bekliyorsun, tutsana şunu!

KISRAK

Konyaya yeni gelmişti. Zengin tüccardı. Hemen kendisini tanıttı. İki noktadan meşhurdu: Karısı ve kısrağı... Her akşam kısrağa biner, şöyle bir dolaşırdı. Yalnız kulaklarının ağır işittiğini pek bilen yoktu.

Bir akşam yine âdet edindiği kısrak gezintisine çıktı. Yolda doktora tesadüf etti. Durup konuşmağa başladı. Doktor sordu:

— Nasıl, hanımefendi âfiyettelerdir inşaallah? Geçen gün hafif bir gırip geçirmişlerdi...

Zengin tüccar, gümsiyerek atının sağrısını okşadı:

— Eh... İyi kısraktır ama yaşlandı, fazla yormağa gelmiyor artık!

AÇIK ARTTIRMA

Amerikaya muhaceret dolayısile, Beyoğlunda bir evin eşyası açık arttırma ile satılıyordu. Her şey o kadar yok pahasına gidiyordu ki, mal sahibi, neredeyse bütün eşyasını verdikten sonra elelde, baş başta kalacaktı.

Sıra bir papağana gelmişti. Memur:

— Yirmi beş lira, yirmi beş lira. Yok mu istiyen? diye sordu.

Ses çıkmadı.

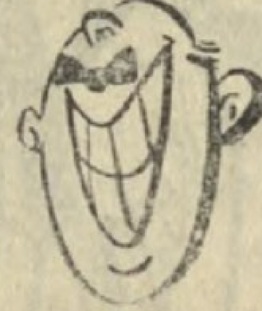
Müzayede memuru bir daha tekrarladı. Arttıran olmadı.

— Yirmi beş lira... Bırakıyorum... Çok akıllı bir papağandır!

Birdenbire bir ses duyuldu:

— Yüz yirmi beş! Yüz lira benden! Arttıran olursa canına okurum!

Herkes hayretle sesin geldiği tarafa baktı: Bağıran papağanın kendisi idi.

TEVAZU

Şair Oktay Rifat, bir doktor arkadaşının evinde idi. Kahve içerlerken, doktor:

— Kuzum Oktay, dedi, sen şairsin... Ne olur, şu resmimin altına manzum bir hâtıra yazsana...

Oktay Rifatın canı sıkıldı ama, ses çıkarmadı:

— Hay hay!

Diyerek arkadaşının resmini aldı ve yazmağa başladı:

Ne vakit ki ilme daldı
Şu Rıza denen bahtiyar
Hastahaneler boşaldı...

Doktor Rıza, Oktayın elini tuttu:

— Rica ederim dostum, dedi, ben bu kadar iltifata lâyık değilim...

Oktay Rifat:

— Müsaade edin de tamamlıyayım kardeşim!

Diye ısrar etti ve tamamladı:

Hastahaneler boşaldı,
Dolup taştı mezarlıklar!

TELÂŞA HACET YOK

Anasını, karısını, kaynanasını, çoluk çocuğunu kesmekten ölüme mahkûm edilmişti. Kendini pek mühim bir adam sayıyordu.

Nihayet siyaset günü geldi çattı. Hazreti hapishaneden aldılar. Sultanahmet meydanı (o zaman asılmalar orada olurdu), tıklım tıklımdı. Bir çoğu, telâşla koşuşuyorlardı. Mahkûm, boynunu uzatarak seslendi:

— Acele etmeyin ulan! Ne birbirinizi çiğniyorsunuz? Daha buradayım işte... Korkmayın, ben gelmeden merasim başlamaz!

AVCI

Abidin Potuoğlu av meraklısıdır. Bir gün, tüfek omuzunda, Eskişehir kırlarında dolaşırken, çalıların dibinden bir tavşan fırladı...

Potuoğlu oralı değildi. Yanındaki arkadaşı:

— Yahu, dedi, tavşanı görmedin mi?

— Gördüm...

— E, neye ateş etmedin?

Potuoğlu acı acı güldü:

— Nasıl edeyim, birader?... Topu topu bir atımlık barutum var.. Onu da atarsam namluda bir şey kalmıyacak!

SELÂM

Salih Murat, meşhur âlimlerden olduğu kadar, meşhur dalgınlardandır da. Fener yolile Kızıltoprak arasında bir yerde oturur ve her müsait pazar, eline bir kitap alıp yollara düşer Hem hava alır, hem okumaktan kalmaz. Yalnız, eşini dostu gücendirmemek için de, yanından bir ayak sesi geçerse başını kaldırmadan selâmlar.

Geçen gün, yaz gibi sıcaktı ya.. Üstad da elinde kitabı, tenha yolda dolaşmağa çıkmıştı. Tam o sırada, tıkır tıkır sebzecinin eşeği sökün etti. Üstad, her zamanki nezaketile başını kaldırmadan selâmı çaktı.

Komşularından biri bunu görmüştü. Dayanamadı ve kahkahayı attı. Sonra seslendi:

— Yahu, üstad, biraz evvel kime selâm verdiğini biliyor musun?

— Hayır, kimdi?

— Eşeğin biri... Siz de kemal-i nezaketle selâmladınız...

Salih Murat bu adamı sevmezdi. Hemen sordu:

— E, öbürlerine de öyle yapmıyor muyum?

ALDATMACA

«— Unutma ama, bak, geçen seferki gibi beni gene bekletme. Saat tam iki buçukta, Taksimde, kapalı tramvay durağında. Sakın, yine geçen seferki gibi, açık durakta, yahut otobüs durağında bek leme.»

«— Olur, olur. Unutmam. Zaten tramvayla geleceğim»

Sami, sevgilisi Parihana böyle tane tane tenbih ettikten ve ondan böyle kat'î bir söz aldıktan sonra, elini sıktı, ayrıldılar.

Ertesi gün, Sami, «Ne olur, ne olmaz» diyerek, ikiyi çeyrek geçe durağa gitti ve Perihanı beklemeye başladı.

Kendi kendine: «Kadın kısmı bu, belli olmaz.» diyordu. «Bakar sın, saati ileridir, iki buçuk diye ikiyi çeyrek geçe gelir. Sonra da geciktin, diye sana kabahat bulur, beklemeden gider. İyisi mi...»

Sonradan siteme uğramaktansa yarım saat beklemek daha iyi idi, tabii. Yarım saat mi? Öyle ya, Perihanın saatinin bir çeyrek ileri olması kadar bir çeyrek geri kalmasını da hesaba katmak lâzımdı.

Kurtuluş tramvayları geldi geçti. Hiç birinden Perihan inmadı. Yarım saat, derken üç çeyrek... Nihayet saat üç oldu. Perihandan eser yok.

Saminin içine korkular, endişeler düştü.

«— Acaba başka yerde mi bekliyor?» diye düşünmeye başladı. «Bir açık durak, otobüs durağı lâfı olmuştu, ister misin orada bekleşin? Sonunda, kendi hatâsını kabul etmez, sen yanlış anlamışsın, diye yine bana çatar...»

Sami, bu düşünceyle, bir gözü arkada olmak üzere, âbidenin yanındaki açık durakla otobüs durağı ve tekrar kapalı durak arasında mekik dokumaya başladı... Ve bu suretle bir saati tamam ettikten sonra nihayet hükmünü verdi:

«— Gelmiyecek!»

★

Şevket, Şeydadan ayrılırken ona sıkı sıkı tenbih etmiş: «Saat iki buçukta, Taksimde kapalı durakta» demişti.

Şeyda, nişanlısının tabiatını bildiği için, tam iki buçukta orada arz-ı endam etmişti. Fakat, yine tabiatını bildiği için, daha geldiği andanberi kalbi halecanlıydı: Acaba yine mi atlatılacaktı?

... Ve korktuğu başına geldi: Saat üç olmuş, Şevket görünmemişti. Şeydacığı tahammülü son haddine gelmişti: Böyle güzel bir günde, gezmiye niyet etmişken, sokak ortasında yapayalnız kalmak ne acıydı! Fakat, iyi ki Allah felâketle beraber tesellisini de gönderiyordu: İşte bakın, başka biri de, güzel, yakışıklı, giyinişi, edâsı rabıtalı bir delikanlı da kendisi gibi atlatılmıştı: Yarım saattir o da dönüp duruyor, gelmiyecek sevgilisini bekliyordu.

İki gönül bir olunca, anlaşmak kolay olurdu. Sami, Perihanın gelmiyeceğine iyiden iyiye kanaat getirince, intikam arzusile gözleri parlamış ve bu parlama esnasında gözüne, yarım saattir oracıkta durup duran genç kız, Perihandan çok daha güzel görünmüştü.

Bakışlarile anlaştılar ve Sami, lâf attı... Affedersiniz, lâf atmak yasak olduğuna göre, lâf açtı. Şeyda da tıpkı Sami gibi, ayni intikam arzusunun verdiği cesaretle, fazla naz etmedi... Anlaştılar, beraber Beyoğluna doğru yürüdüler.

★

Şevket, ne zamandanberi Perihanı elde etmeye çalışıyor, fakat Perihan, Saminin kıskançlığından bahsederek, ona hep red cevabı veriyordu.

Nihayet, Şevketin hazırladığı bir plân üzerine, işi kitaba uydurabileceğine kanaat getirince, bir gün - yâni geçen salı günü - onunla buluşmaya razı oldu.

Sami Perihanını, Şeyda Şevketini bekliye dursun, Perihanla Şevket, —Taksim durağında buluşacak değiller ya - şehrin öbür ucunda başka bir yerde buluştular ve Köprüden vapura binip Adalara doğru açıldılar.

★

Ertesi gün Sami Perihanı aramadı. Şeyda Şevkete telefon etmedi.

Nihayet, iki üç gün sonra Sami Perihan'la karşılaştığı zaman, soğuk ve kayıtsız bir tavırla: «O gün gelmedin.» dedi.

Perihan, sırıtıp kırıtarak: «Ya, dedi» Kusura bakma. Soğuk almışım, evden çıkamadım... .Seni beklettiğim için öyle üzüldüm ki...»

Fakat Saminin eski kıskançlığından eser göremeyince şaşırdı. Onun sâkin durması tuhafına gitmişti. Kendisi konuşmasa görüşmelerinin sona ereceğini düşünerek, işin iç yüzünü açmaya karar verdi:

«— Ayol o gün bir Nisandı! Hasta falan değildim! Sana oyun oynadım... Yâni aldattım... Abdallığına doyma!»

Sami sadece: «Ya, öyle mi?» dedi. «Zarar yok... Üzülme. Ben de bir nisan olduğunu bildiğim için beklemedim zaten...»

★

Şeyda da bir kaç gün sonra Şevketle karşılaştığı zaman, salı günü niçin gelmediğini sormadı bile. Nihayet Şevket de dayanamadı:

«— O gün beni çok bekledin mi?» diye sordu.

«— Yooo... Fazla beklemedim..»

«— Bir nisan olduğunu hatırladın galiba?»

«— Yooo... Hatırlamadım ama, zarar yok... Demek aklınca beni aldattın?»

Şeyda içinden gülüyordu. Çünkü bu işte kimin aldatıldığını bir o biliyordu, bir Sami, E... Bir de biz biliyoruz!

G. V. Z.

Erkek — Aman ne zarif şapka, ne şık elbise, ne güzel çanta... Sen de tıpkısını alsana karıcığım!..
(İl Travaso)

Ayten şaçlarına güzel bir ondülâsyon, yüzüne masaj yaptırdıktan sonra Beyoğlundaki bir berberden çıktı. Caddedeki ayna lardan birinin önünden geçerken kendisini şöyle yukarıdan aşağıya bir süzdü. İri mavi gözleri, kıv rık kalınca dudakları, incecik beli uçar gibi yürüyüşile hakikaten güzeldi. Herkesin bakışları kendisine takılıp kalıyordu. Ayten mem nuniyetle gülümsedi. Fakat genç kadın yaşlı bir tahsildar olan kocasını düşününce içinde yanan neşe alevi birdenbire sönüverdi ve «Bütün bunlar kimin için?» diye düşündü. Gözlerinin önüne kocasının tozdan ve terden yapış yapış saçları, yorgunluktan çökmüş ve feri kaçmış gözleri, iri ve beceriksiz elleri geldi. Ağlıyacak gi bi dudakları büküldü. Havada vâatlarla dolu bahar kokuları dalgalanıyordu. Taksime doğru dalgın adımlarla yürümeğe başladı. Akşam eve dönünce yine mutfağa gireceğini, bütün o süflî ev işlerile meşgul olacağını düşünüyordu. Dahası vardı. Bütün arkadaşları sayfiyeye gitmek için hazırlanıyordu. Kimi Adaya, kimi Suadiyeye... Plâjları, avuç avuç elmas dökülmüş gibi güneşin altında yanan denizi düşündü... Birdenbire sendeledi, elinden çantası fırladı. Ayten kendisini toparlamağa çalışıyordu. Hemen yanı başında muhteşem bir Amerikan arabası durmuş, içinden uzun boylü, genç, fevkalâde şık giyinmiş bir adam fırlamıştı.

— Bu ne dalgınlık hanım efendi, az kaldı ezilecektiniz. Müsaade ederseniz sizi arabamla gideceğiniz yere kadar götüreyim. Biraz eliniz de sıyrılmış galiba. Onu da bir yere uğrar sardırırız.

Ayten kısa bir tereddütten sonra kabul etti. Evvelâ ufacık yara sarıldı, sonra Boğaza doğru yol aldılar. Deniz kenarında bir gazinonun tenha bir köşesine çekildiler. Bir iki viskiden sonra Ayten kısaca hayatını anlattı ve çok bedbaht olduğunu itiraf etti.

Genç adam bir an gözlerini kısarak düşündükten sonra:

— Size bir teklifim var, dedi. Benimle bir ay Suadiyedeki köşküme gelir misiniz? Sizin gibi genç, güzel bir arkadaşa şiddetle ihtiyacım var. Yalnızım. Sonra şehire dönünce yine biri birimizi görmeğe devam ederiz.

Kadın birdenbire cevap vermedi ve nihayet:

— Ben evliyim, dedi.

— Ne çıkar! Bilâkis daha iyi...

— Nasıl ne çıkar? Kocamdan bir ay ne bahane ile ayrılacağımı hiç düşünmüyor musunuz?

— Kocanıza doktorun size hava tebdili tavsiye ettiğini söylersiniz.

— Peki ama, biz zengin değiliz. Böyle bir masraf yapmamıza imkân yok.

Hikâye

Aile Pansiyonu

— Bunun da çaresi var. Doktorda eski bir ahbabınıza rastladığınızı, onun da Suadiyede küçük bir aile pansiyonu işlettiğini ve size son derece ucuz bir fiyatla bır oda verebileceğini söylersiniz. Olur biter. Her halde kocanız sizin için bu küçücük fedakârlıktan kaçınmaz.

— Tabiî.

— Alâ, öyle ise ben size köşkümün adresini vereyim. Pansiyonun yerini sorarsa söylersiniz. Cumartesi akşamı sizi Üsküdar vapur iskelesinde arabamla beklerim.

Bir iki kadeh viski daha içtikten sonra ayrıldılar.

Tahsildar Cemil iyi bir adamdı. Karısının hiç olmazsa bir ay gidip hava alabileceğini duyunca memnun oldu.

— Güneşten, havadan istifade et hatun. Bol bol yürü, ye, iç ve sakın beni düşünme. Nasıl olsa bir ay ben kendimi idare ederim. Biraz toplarsın. Sinirlerin düzelir. Yalnız bana şu gideceğin pansiyonun adresini ver. Arada sırada sana mektup yazarım. Bu günlerde zaten işlerim de pek fazla. Başımı kaşıyacak vaktim yok.

★

Cumartesi akşamı Amerikan arabası ufak fakat son derece cici bir köşkün önünde durdu. Her taraf çiçek içindeydi. Tertemiz bir hizmetçi kapıyı açtı.Genç adam Aytenin kulağına fısıldadı:

— İşte size bir ay için bir köşk. Burada dilediğiniz gibi yaşıyacaksınız. Aşçı, hizmetçi, emrinize âmâde.

Ayten bütün endişelerini, sıkıntılarını unutmuştu. Sanki başka bir âlemde, bir rüya âleminde yaşıyordu. Mesut olacaktı, hiç olmazsa bir ay mesut olacaktı.

Yukarı çıktıkları vakit Ayten tatlı bir gülümseyişle:

— Kocamı kandırmak için çok yoruldum, dedi, çok heyecanlandım. Bu gece erkenden yatıp kendime gelmem lâzım. Yarın sabah görüşürüz ve ayrıldılar.

★

Ertesi sabah Ayten tiril tiril penbe keten çarşaflar içinde dinlenmiş, mesut uyandı. Açık denizin, çiçeklerin kokusu odaya doluyordu. Uzandı, yatağın yanındaki zile bastı. Odaya giren hizmetçiye saati sordu:

— On iki.

— Ne kadar çok uyumuşum.

— Kahvenizi ister misiniz?

— Hayır, kalkıyorum. Beyefendi nerede.

— Kadıköyüne kadar indiler efendim.

Ayten kalktı. Saidin kendisine hediye ettiği şifon dantelli sabahlığını giydi. İnce beyaz parmaklarını ipek saçları arasında dolaştırırken hizmetçi tekrar geldi.

— Efendim, sizi aşağıda bir adam bekliyor.

— Kimmiş?

— İsmini söylemedi. Hanım efendiye sürpriz yapmak istiyormuş.

Ayten bir an düşündü. Kim olabilirdi? Suadiyede hiç kimseyi tanımıyordu. Hizmetçiye sordu:

— Salona mı aldınız?

— Hayır efendim, taşlıkta bekliyor. Biraz acaip bir adam.

Ayten merakla koşarak merdivenleri indi. Az kaldı orada düşüp bayılacaktı. Karşısında, kocası, koltuğunun altında koca bir paket, elinde iki palamut ve bir demet salata, gülümsüyordu.

— A! Cemil!

— Evet, karıcığım, benim...

— Ne oldu? Niye geldin? Anneme mi bir şey oldu?

— Yok, yok, telâşlanma.. Güzel, çok güzel bir tesadüf: Bu taraflarda çalışan bir tahsildar arkadaşla anlaştık. Bölgelerimizi değiştirdik.

Onun yerine bu tarafta ben çalışacağım. Akşamları gelip burada yatacağım. Nasıl olsa evde de masraf ediyoruz. Ben de hava almış olurum. Nasıl, sevindin değil mi? Ne sürpriz! Amma da güzel pansiyona düştük. Harika! Çok müşteri var mı?

Ayten tıkana tıkana :

— Henüz bu sabah açıldı, cevabını verdi.

— Bugün istirahat edeceğim. Yarın sabah işe başlıyacağım. Ne de şıksın karıcığım!

— Evet, öteki müşterilerin yanında mahcup olmıyayım diye arkadaşım iğreti verdi.

— Dur karıcığım, şunları mutfağa bırakayım. Gelir şurada seninle keyif çatarız.

Ayten çıldırmak üzereydi. Kendisini bitkin bir halde hemen oracıktaki koltuğa bıraktı. O anda genç adam, şık bej kostümleri içinde bir elinde bir demet beyaz leylâk, eşikte görünce. Aytenin perişan halini görünce sordu:

— Ne oldunuz? Leylâk sevdiğinizi söylemiştiniz, bilhassa gittim aldım..

— Sormayın başıma gelenleri Müthiş! Müthiş!

— Ne o, kocanız geri mi çağırıyor sizi?

— Hayır, hayır daha fena, kendisi geldi.

Genç adam şaşaladı.

— Ya şimdi arkadaşınızı sorarsa ne cevap vereceğiz?

Ayten bütün o telâşının arasında kadınlara has bir çeviklikle bir yalan uydurdu:

— Ani bir iş için İzmire gittiğini ve yerine kocasını, yâni sizi bıraktığını söyleriz.

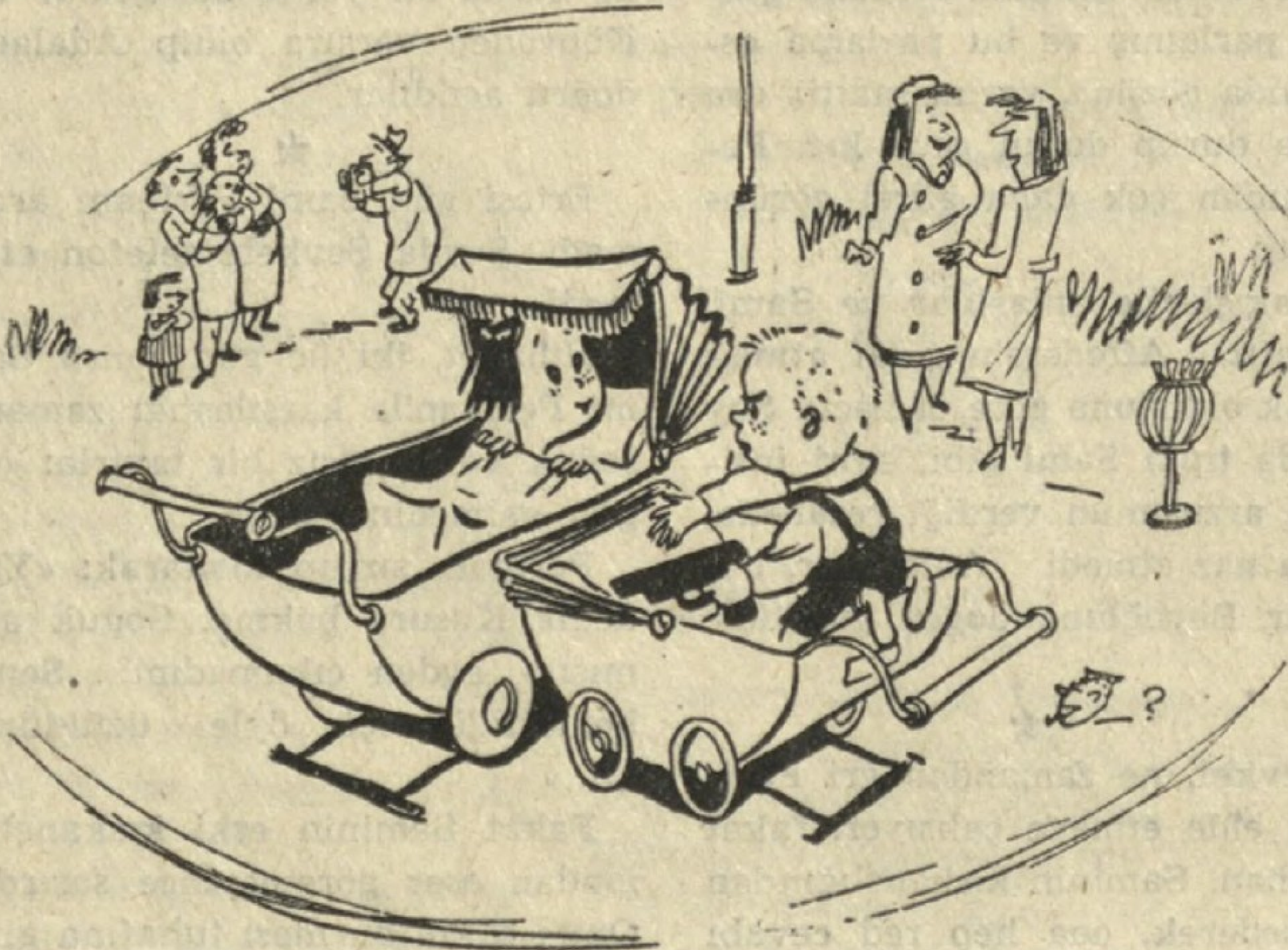
★

Tahsildar Cemil, köşede, denize bakan pencerenin yanında itina ile hazırlanmış iki kişilik masaya ve üstündeki nefis istakoza, bardakların içindeki yakut rengi şaraba iştiha ile bakarak yutkunduktan sonra kocaman elini genç adamın omuzuna vurdu:

— Tam zamanında gelmişim, açlıktan ölüyorum, dedi. Pansiyonunuz harika! Yemekleriniz de harika!

Genç adam karı kocayı baş başa bırakıp evden dışarı fırladı, her gülün bir dikeni olduğunu unutmuştu.

Ayşe ERİNÇ

Erkek (!) — Demek baban evlenmemize razı olmuyor ha?!...

Dünya Karikatürleri

Polis — Affedersiniz, benim arkadan gelmem lâzımdı ama!...

— İci Paris —

— Haaa... Boyalıdır, dikkat yazıyormuş!..

— Meyerpress —

— Yooo.. Artık bu kadarı fazla!...

— Rest Cartvons —

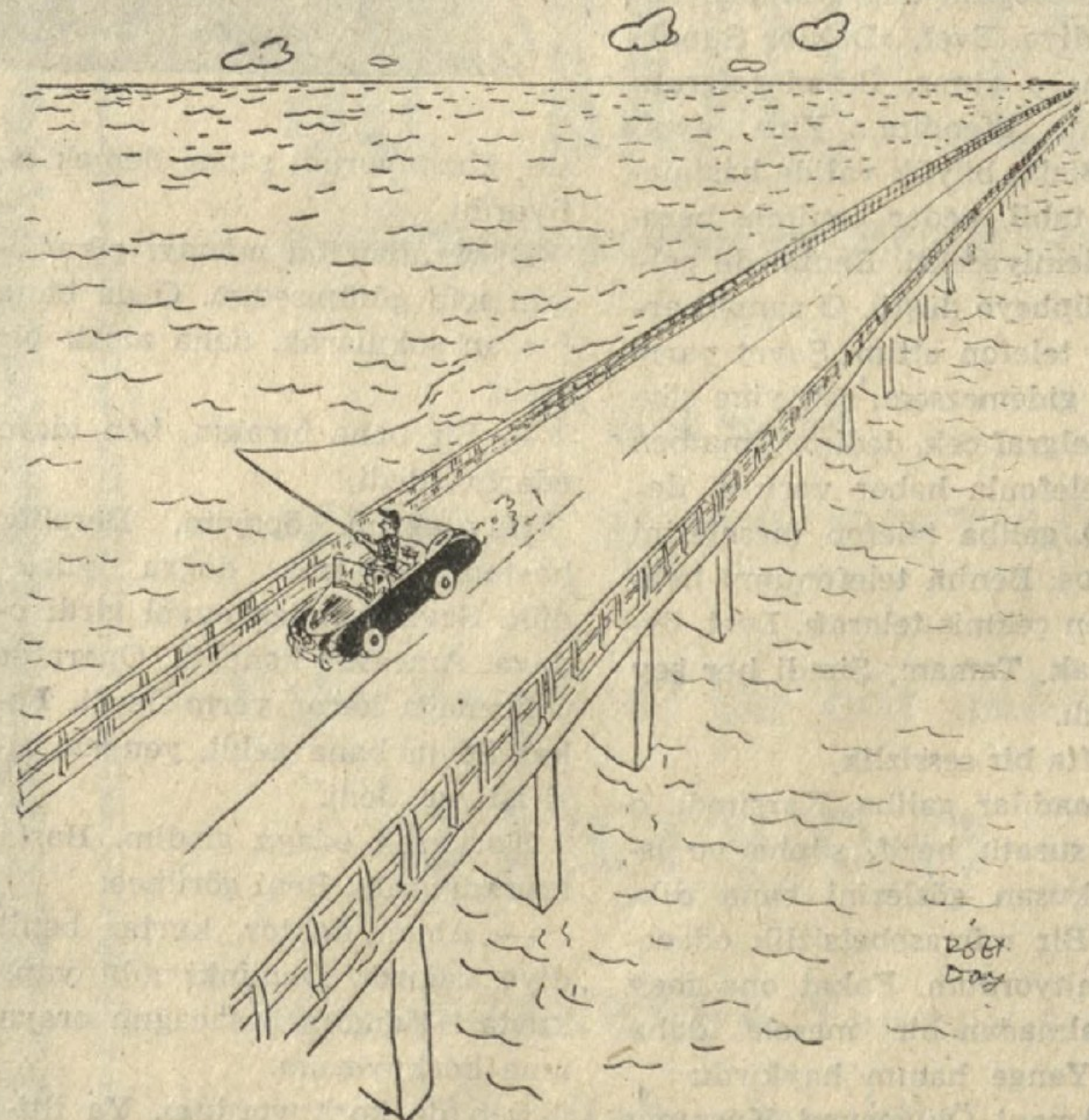
Kadın — Avol nereye?... Bu istasyonda inecek değiliz!...

— İci Paris —

Kadın — Vay düzenbaz herif vay... Hani Hamlet oynuyordu?!.

— İci Paris —

Yazısız karikatür

— The Newyorker —

BİR YILBAŞI GECESİ

AKBABA'nın ROMANI: 4

Yazan: Fuat SAYGUN

Al sana bir mesele daha! Doktor Sunal ben miyim, değil miyim? Acaba soyadım mı Sunal? O zaman bu telgrafa ne diyeceğim?

Herkesin gözü benim üstümde. Fazla egcikmeğe gelmez. Aman bir yakışıklı cevap. Haydi tosunum, gayret.

— Evet, doktor Sunal, Ferhan Sunal benim. Fakat telgraflara ben yalnız Ferhan diye imza atarım. Hiç böyle «Doktor Sunal» imzasını attığımı hatırlamıyorum. Mektuplara bile atmam bu imzayı.

Galiba yine bir pot kırmıştım. Sevin bağırdı:

— A... A... A...

Hemen düzeltmeğe çalıştım:

— Bazan atarım. Her mektuba değil. Telgraflara katiyen.

Ev sahibi, yüzüme azgın bir şüphe ile bakarak:

— Dünkü telgrafınızda da imza doktor Sunal'dı.

Şaşaladım. Biraz durdum. Sonra hatırlamış gibi bağırdım:

— Hay Allah cezasını versin, evet... Tamam. Şimdi hatırladım. Doğru. Dünkü telgrafı ben yazmadım. Bakınız nasıl oldu. Şimdi yılbaşı. Malûm ya, posta ve telgraf gişelerinin önü çok kalabalıktır. Ben de böyle yerlerde pek sıkılırım. Katiyen sıra bekliyemem. Bizim semtin posta ve telgraf müdürü de mektep arkadaşımdır. Dün ona telefonla rica ettim. Buraya geleceğimi telgrafla size bildirsin diye. Evet, «Doktor Sunal» imzasını o atmış. İkinci telgrafa gelince... Efendim... Yine ayni hal... Bizim büyük valide hastalanınca, tabiî, peder benimle beraber gelemiyecekti. Benim de gelmem şüpheye düştü. O zaman arkadaşa telefon ettim. Şayet yarın İzmire gidemezsem, sen yine şöyle bir telgraf çek, dedim. Ama ben sana telefonla haber veririm dedim. O galiba telefon meselesini unutmuş. Benim telefonumu beklemeden çekmiş telgrafı. Evet, öyle olacak. Tamam. Şimdi her şey anlaşıldı.

Etrafta bir sessizlik.

Yutmadılar galiba. Karşımda o şebek suratlı herif, şüphe ve istihza kusan gözlerini bana dikmişti. Bir münasebetsizlik edeceğini anlıyordum. Fakat ona meydan kalmadan bir mesele daha çıktı. Yenge hanım haykırdı:

— Aman! Ölüyorum! Karnıma müthiş bir sancı yapıştı!

Herkes ayağa kalktı. Kadını yine yatak odasına taşıdılar. Ben de ağır ağır arkalarından yürüdüm. Yanımdan gelen Sevin, alçak sesle bana:

— Galiba sahici bir doktor çağırmak lâzım, değil mi? diye sormaz mı?

Anladım ki her şeyi çakmıştı. Fakat itirafa yanaşamadım. Kaşlarımı kaldırarak dedim ki:

— Evet, bir operatör çağırmalı, Dahiliyeci işi değil bu.

Kız yan gözlerle yüzüme baktı: «Beni de kandırmak istiyorsun ama artık nafile. Ben her şeyi anladım. Bununla beraber sevimlisin. Kızmıyorum sana» demek istiyordu.

Bakışından bu mânayı çıkardığım için gülümsedim. O da bana bir an sokularak, daha alçak bir sesle:

— Siz bana bırakın, ben idare ederim. dedi.

Hay ağzını öpeyim. Beraber hastanın odasına doğru yürüdük. Sevin benden evvel girdi odaya. Amcasile konuştu. Operatör çağırmağa karar vermişlerdi. Fakat Sevin bana geldi, yengem sizi istiyor, dedi.

Korkarak odaya girdim. Hasta kıvranıyordu. Beni görünce:

— Aman doktor, kurtar beni! diye bağırdı. Deminki gibi yap, kurtar! Kendim basacağım oraya ama korkuyorum.

Ben de korkuyordum. Ya iltihaplı bir noktaya basar da kadıncağızın başına iş açarsam...

— Olmaz hanım efendi, dedim, artık fayda vermez. Bir operatör gelmeli.

Sevin bağırdı:

— Naci beyi alıp geleyim. Garsonu göndermek olmaz. Belki yatmışlârdır. Ben gideyim.

Sonra bana döndü:

— Benimle beraber gelir misiniz? Şuracıkta.

— Hay hay!

Biz operatör Naci beyi alıp gelmek üzere Sevinle evden çıktık. Sokakta kızın bana ilk suali şu oldu:

— Asıl isminiz nedir?

Artık itiraftan kaçamazdım.

— Macit Baysal, dedim.

Kız gülüyordu. Kahkahası dindikten sonra:

— Ömürsünüz, dedi, ben sizin Ferhan olmadığınızı çoktan anladım. Fakat haliniz beni müthiş eğlendiriyordu. Çok hoş bir yılbaşı sürprizi...

Ben de kahkahalar gizleyen neşeli bir sesle sordum:

— Ötekiler çaktılar mı dersiniz?

— Şüphelenir gibi oldular, sonra size yine inandılar. Yalnız biri...

— O şebek suratlı herif değil mi? Kim o?

— O mühendis Şakir beydir. İngilterede okumuştur. O inanmadı. Baştan şüphelendi zaten...

— Farkındayım.

Kız bana daha fazla sokularak dedi ki:

— Ben size bu Ferhan meselesini anlatmak isterim. Hızır gibi imdadıma yetiştiniz.

— Aman, anlatınız kuzum.

— Şimdi değil. Yarın sabah.

— Ben bu gece sizde mi kalacağım.

— Tabiî.

— Ben kimim Allah aşkına? Sizin nişanlınız mı?

— Daha nişanlanmadık.

— Bana biraz malûmat veriniz rica ederim. Ben kimin oğluyum, nenin nesiyim, siz beni niçin hem tanıyor, hem tanımıyorsunuz?

— Hepsini anlatacağım. Şimdi olmaz. Doktorun evine yaklaştık.

Düşünerek ilâve etti:

— Yarın sabah da olmaz... Ben... Siz yattıktan biraz sonra odanıza gelirim.

— Ah... Pek hoş olur.

— Yoo... k, ümitlerinizi şimdiden dizginleyin. Ben sizinle bir mesele konuşacağım.

— Hay hay.

Doktoru yerinde bulamadık.

Boşu boşuna eve döndük. Yenge hanımın karnına buzlu havlu koymuşlardı. Sancı dinmişti. Gecenin tadı kaçtığı için misafirler gitmeğe hazırlanıyorlardı.

Onlar uğurlandı.

Bana da odamı gösterdiler.

Kendi başıma kalınca, yatağımın kenarına oturdum ve düşünmeğe başladım. Soyunayım mı, soyunmıyayım mı? Kızı ipekli pijamalar içinde karşılamak onun çok mu hoşuna giderdi?

Soyundum. Ayni kattaki banyo odasına gidip iyice bir yıkandım. Odaya geldim. Yatağa uzandım ve bir rüya heyecanı içinde beklemeğe başladım.

Dakikalar uzuyordu. Ben, yatağa uzanmış, içimde sabırsızlığın kuşu çırpınırken, odanın zarif eşyasına ve duvarlardaki tablolara göz atıyordum. Kız çabuk gelemezdi. Ev halkının derin uykuya dalmasını bekliyecekti.

Bir sigara yaktım. Kızın her şeyi çakmış olması beni düşündürüyordu. İyi mi oldu, fena mı? Bilmiyorum. Maceranın sonu meçhul. Ne diyebilirim? Yalnız müthiş bir merak içindeyim. Kız ne söyliyecek bana? Sonum ne olacak? Hiç tanımadığım bir ailenin mükellef odasında, sahte bir hüviyetle yatıyorum. İçki sofrasında bu macera bir alay mevzuu olabilir ama, böyle bir odada ve yatakta iş ciddiye doğru gidebilir.

(Devam edecek)

Türkiye İş Bankası

Tasarruf Hesapları arasında **3 Haziran**

İkinci ikramiye çekilişi:

İstanbul'da Tarabya'da **2 EV**

ve çeş tli pa a ikramiyeleri.

EV'lerin Veraset ve İntikal Vergisini

Bankamız öder

1952 İKRAMİYELERİ

200.000 LİRA

EMNİYET SANDIĞI

Muayyen zamanlardaki Sancılara Karşı...

GRİPİN

KULLANINIZ!

Gripin

- Baş, diş, adale, sinir, ağrılarına karşı başarı ile kullanılır.
- Grip ve nezle başlangıcında bir çok fenalıkları önler.
- Süratle hazmolur, ve derhal tesirini gösterir.

KİNİNLİ GRİPİN

4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir.

Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz.

Son Yılların En Güzel Romanı:

ÜÇ KATLI EV

Yazan:

YUSUF ZİYA ORTAÇ

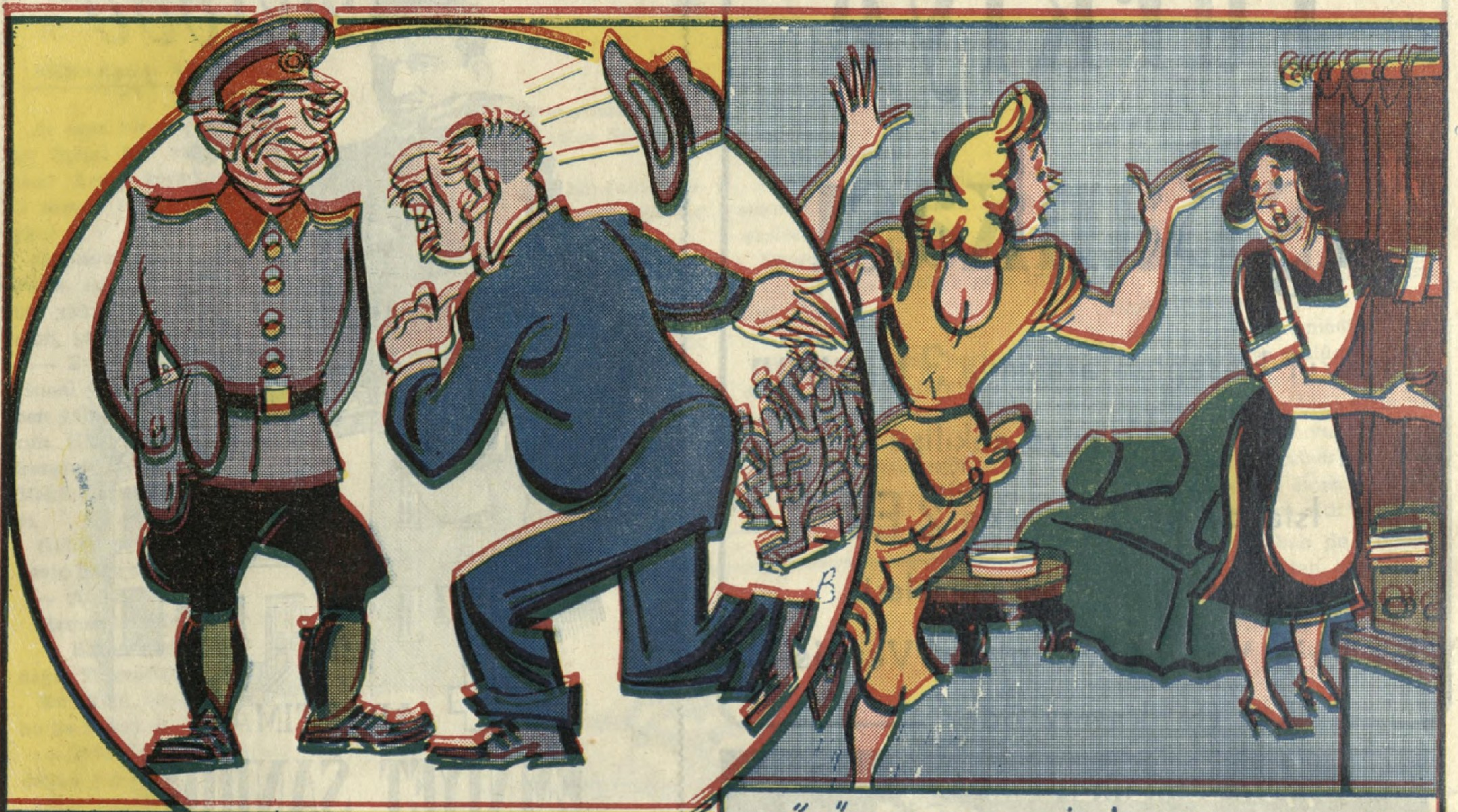
Yakında güzel bir cilt halinde

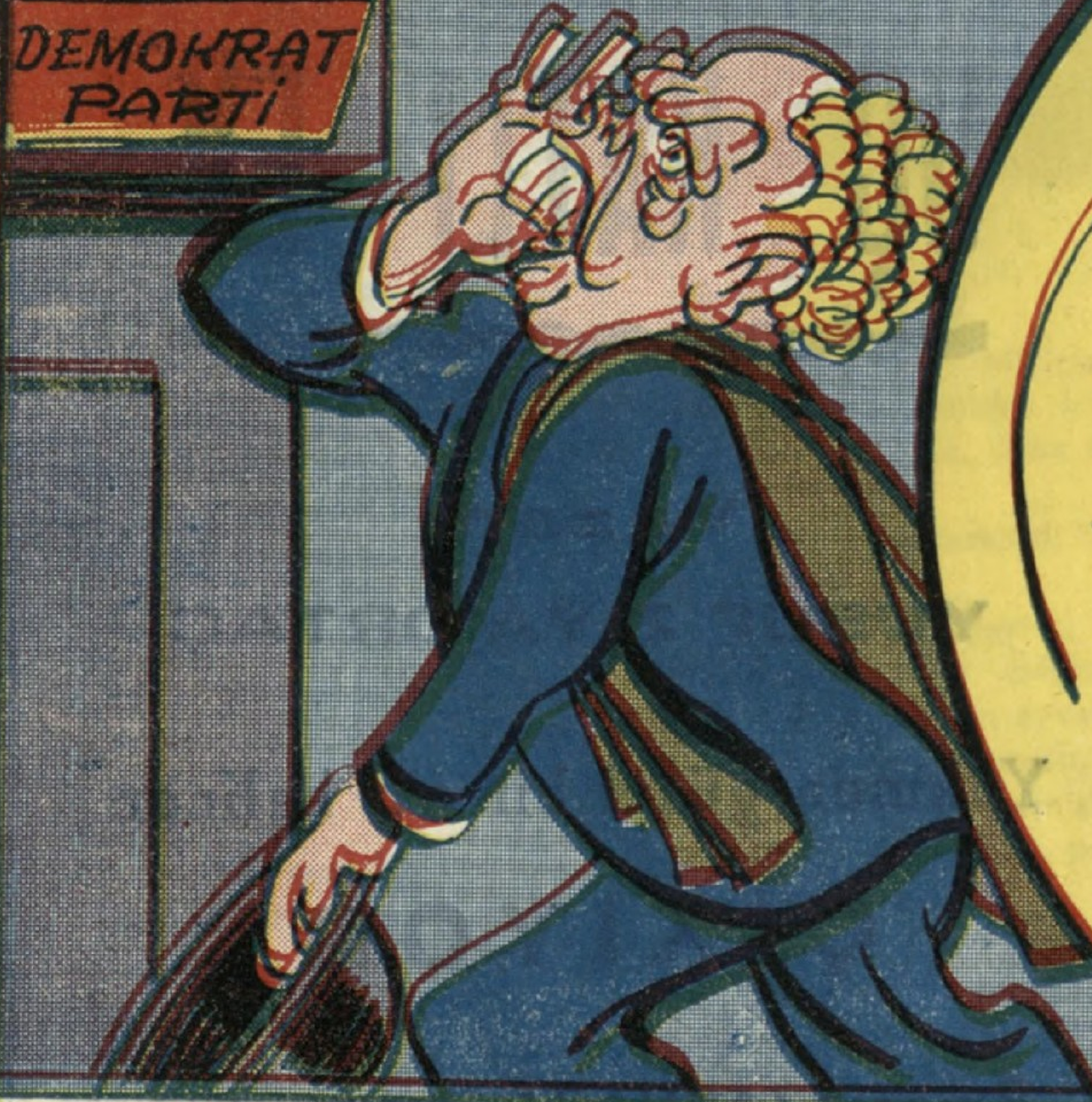
ÇIKIYOR

Bu eser (AKBABA Yayınevı) nin ilk kitabı olacaktır.

PANORAMA

10/Nisan/1952 ★ PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ MİZAH GAZETESİ ★ Sayısı 35 Kuruş

Bir haftanın dört olayı !